

S.C. URBAN TEAM S.R.L.

Bulevardul Ion Mihalache nr.150, bl. 7, sc A, et 1, ap 8, sector 1 cod poștal 011207 București
Str. Iuliu Maniu nr. 64A, ap. 4 cod poștal 500091 Brașov Tel/Fax: 0268 54 72 16
Tel/Fax: 021 648 68 70 email: office@urbanteam.ro web: www.urbanteam.ro
conturi: RO46RZBR0000060004155627 Raiffeisen Bank Dorobanți
RO86TREZ7015069XXX007382 Trezoreria Sector 1

AGD

ARHITECTURA GRAFICA DESIGN

720034 Aleea Ion Vodă Viteazu nr3, bloc B3, scara A, apt.1 Suceava
nr.înmatriculare J33/1070/1994 cod fiscal R05910783
tel. 0230 217172; 531789 ; fax 0230 214138; e-mail office@agd.ro
RO64 RNCB 0234 0370 0894 0001 - BCR Suceava
RO53 TREZ 5915 069X XX00 1701 - Trezoreria Suceava

EN ISO 9001:2008
Certificat nr. 20 100 72002281
EN ISO 14001:2004
Certificat nr. 20 104 102005297

CERTIFICAT NR.159-OHSAS
EN ISO 18001:2008

Proiect:	REACTUALIZAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI SUCEAVA
Faza:	STUDII DE FUNDAMENTARE
	C. STUDII DE FUNDAMENTARE CU CARACTER PROSPECTIV – EVOLUȚIA SOCIO – DEMOGRAFICĂ
Contract nr.	35.420 / 2010
Beneficiar	MUNICIPIUL SUCEAVA
Proiectant general:	ASOCIEREA: S.C. URBAN TEAM S.R.L. București - lider de asociere director urb. Apostol Dana S.C. ARHITECTURA GRAFICA DESIGN S.R.L. Suceava - asociat director arh. Gorcea Constantin

LISTA DE SEMNĂTURI A PROIECTANȚILOR

PROIECTANT GENERAL:

ASOCIEREA:

S.C. URBAN TEAM S.R.L. București - LIDER ASOCIERE

șef proiect	urb. Apostol Dana
	urb. Gheorghe Victor
	urb. Olteanu Constantin
	CS III dr. sociolog Chicoș Alina
	tehn. Sandu Bogdan

S.C. ARHITECTURA GRAFICA DESIGN S.R.L. Suceava - ASOCIAT

arh. Gorcea Constantin

CUPRINS

INTRODUCERE	1
Capitolul I. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC	2
1.1. Evoluția populației	2
1.2. Structura populației pe sexe și grupe de vârstă	5
Capitolul II. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI	11
2.1. Mișcarea naturală	11
2.2. Mișcarea migratorie	14
Capitolul III. RESURSELE UMANE – STRUCTURA, NIVEL DE INSTRUIRE ȘI ACCESIBILITATE LA SERVICII DE SANATATE	17
3.1. Structura resurselor umane	17
3.2. Nivelul de instruire al populației și infrastructura pentru educație	22
3.3. Infrastructura pentru sănătate	27
Capitolul IV. PROGNOZA DEMOGRAFICĂ	34
BIBLIOGRAFIE	37

LISTĂ TABELE

Tabelul nr. 1 - Populația totală a Municipiului Suceava în anul 2011, în context supraterritorial.	2
Tabelul nr. 2 - Volumul populației Municipiului Suceava – evoluție la recensăminte	3
Tabelul nr. 3 - Densitatea populației municipiului Suceava în context supraterritorial, 2011	4
Tabelul nr. 4 - Distribuția populației urbane pe sexe în context supraterritorial în 2011	5
Tabelul nr. 5 - Evoluția populației pe sexe și grupe principale de vârstă în anul 2010, față de anul 2000, comparativ cu mediul urban al județului (%)	6
Tabelul nr. 6 - Ponderea principalelor etnii din municipiu, comparativ cu populația județului Suceava, la Recensământul populației și al locuințelor din 2011	9
Tabelul nr. 7 - Rata natalității în context supraterritorial, în anul 2011, pe medii (%)	11
Tabelul nr. 8 - Ratele de nupțialitate și divorțialitate în context supraterritorial, în anul 2011, pe medii (%)	12
Tabelul nr. 9 - Mișcarea naturală a populației municipiului Suceava, comparativ cu mediile regionale urbane în perioada 2007 – 2011	13
Tabelul nr. 10 - Mișcarea migratorie a populației municipiului Suceava, comparativ cu soldul județului Suceava și a regiunii de dezvoltare Nord-Est	15
Tabelul nr. 11 - Câștigul salarial nominal mediu net lunar în județul Suceava, pe domenii de activitate și pe sectoare ale economiei naționale, în 2011 comparativ cu anul 2010 (lei)	19
Tabelul nr. 12 - Evoluția numărului de șomeri în urbanul județului Suceava, în anul 2013	22
Tabelul nr. 13 - Distribuția populației de 10 ani și peste după nivelul instituției de învățământ absolvite – zona periurbană Suceava – Recensământul populației, locuințelor și gospodăriilor 2002	23
Tabelul nr. 14 - Populația școlară pe niveluri de instruire, în municipiul Suceava (2005-2009)	24
Tabelul nr. 15 - Indicatori generali privind sistemul de învățământ urban (U), în anul 2011	26
Tabelul nr. 16 - Infrastructura învățământului în municipiul Suceava în perioada 2009 – 2011	26
Tabelul nr. 17 - Unitati sanitare pe categorii de unitati și forme de proprietate în municipiul Suceava, comparativ 2005 și 2009	27
Tabelul nr. 18 - Indicatori generali privind sistemul de sănătate, în anul 2011	29
Tabelul nr. 19 - Număr de paturi în spitale la mia de locuitori în anul 2011, în context supraterritorial	30
Tabelul nr. 20 - Estimarea structurii pe vârste a populației municipiului Suceava - 3 variante de evoluție	34

LISTĂ FIGURI

Figura nr. 1 - Evoluția populației Municipiului Suceava comparativ cu populația județului Suceava, în perioada 1990-2011.....	3
Figura nr. 2 - Evoluția populației în perioada 1990 – 2011	4
Figura nr. 3 - Structura populației urbane pe grupe mari de vârstă, în context suprateritorial....	7
Figura nr. 4 - Piramida vârstelor în anul 2011 comparativ cu anul 2000.....	8
Figura nr. 5 - Rata mortalității în context urban suprateritorial, în perioada 2005-2011	12
Figura nr. 6 - Evoluția mișcării naturale în municipiul Suceava, în perioada 1990 – 2011	13
Figura nr. 7 - Structura populației salariate a județului Suceava în 2011, după principalele domenii de activitate	18
Figura nr. 8 - Evoluția salariaților în municipiul Suceava în perioada 2004-2011, față de anul reper 2002 (100%).....	18
Figura nr. 9 - Evoluția șomajului în județul Suceava, comparativ cu mediile națională și regională, în perioada 2000 – 2012	21
Figura nr. 10 - Evoluția numărului cadrelor didactice, pe niveluri de educație, în municipiul Suceava, în anul 2011, comparativ cu anul reper 2000 (100%)	25
Figura nr. 11 - Evoluția numărului cadrelor medico-sanitare în municipiul Suceava, în anul 2011, comparativ cu anul reper 2009 (100%)	29
Figura nr. 12 - Evoluția proiectată a populației municipiului Suceava până în anul 2050.....	35

INTRODUCERE

Scopul studiului socio-demografic vizează analiza tendințelor și a direcțiilor de evoluție a factorilor demografici, educaționali, profesionali, pornind de la stadiul actual al acestor factori la nivelul unității administrative studiate. De aceea într-o primă etapă s-au consultat documentațiile elaborate pe tematica social-demografică la nivel local, județean, regional și național. Apoi s-a realizat o analiză detaliată a resursei demografice existente, cu stabilirea evoluției volumului populației, evidențind structura pe sexe și grupe de vârste, structura socio-profesională și structura ocupatională intercenzitară. Au fost analizate, pe baza fișei localității furnizate de Direcția Regională de Statistică Suceava, dar și pe baza datelor de la INS, componentele care determină evoluția populației, evoluția mișcării naturale și a mișcării migratorii în ultimii 10 ani. S-a subliniat evoluția și contribuția resursei de muncă la evoluția activităților economiei locale, cu relevarea tendințelor pieței muncii în contextul crizei economice.

Piramida vârstelor a fost prezentată într-o manieră comparativă, pentru a sesiza modificările suferite în ultimii zece ani. S-a calculat raportul de dependență după vârstă și s-a analizat vitalitatea demografică, atât la recensăminte, cât și în ultimii zece ani.

Pe baza tuturor analizelor pe componente demografice s-au elaborat prognoze de evoluție socio-demografică, atât ca tendință generală, cât și ca tendință specifică pe grupe mari de vârstă, în trei scenarii de evoluție posibilă: constant/mediu, optimist și pesimist.

Analiza multicriterială a situației existente la nivelul municipiului Suceava, privind structura resurselor demografice, de populație și resurse de muncă, vizează caracterizarea potențialului socio-economic local, atât din perspectivă sincronică, cât și diacronică, pentru a releva tendințe viitoare legate de dezvoltarea unui teritoriu extrem de important în rețeaua noastră națională de localități, cum este municipiul Suceava. Studiul sincronic se referă la plasarea unității administrative în contextul suprateritorial pe care îl modelează și de la care primește permanent influențe asupra propriei dezvoltări teritoriale și economice, în timp ce studiul diacronic urmărește evoluția în timp a municipiului, cu fixarea unor repere importante ce-au ajustat traiectoria dezvoltării socio-economice, în funcție de contextele specifice ce-au imprimat respectivele perioade de timp, devenite repere.

Studiul de fundamentare privind analiza condițiilor socio-economice va conține patru capitole: primul alocat evoluției și structurii socio-demografice, al doilea referindu-se la mișcarea populației, al treilea la resursele umane, la nivelul de instruire și accesibilitatea acestora la serviciile de sănătate, iar cel de-al patrulea capitol va conține prognozele demografice la nivelul municipiului.

Capitolul I. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC**1.1. Evoluția populației**

Descrierea evoluției populației Municipiului Suceava s-a realizat folosind datele furnizate de Institutul Național de Statistică prin baza de date Tempo On-line – serii de timp, Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor (1992, 2002), precum și alte date statistice obținute de la diferite instituții publice județene (Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă, Direcția Județeană de Statistică). Descrierea evoluției populației și analiza potențialului demografic al Municipiului Suceava sunt realizate comparativ cu cele ale populației de la nivelul județului Suceava și cu mediile urbane ale regiunii de dezvoltare Nord-Est și României. Compararea valorilor tuturor indicatorilor cu mediile contextului suprateritorial arată cât de critică sau avantajoasă este poziția municipiului față de restul UAT - urilor din județ sau din regiune, care este influența sa ca pol urban de dezvoltare și care ar fi problemele cu care se confruntă sau care sunt atuurile privind potențialul său demografic.

Conform statisticilor oficiale din anul 2011, populația Municipiului Suceava era de 106682 locuitori, ceea ce reprezintă 15% din populația totală a județului Suceava și 35.2% din populația urbană a aceluiași județ.

Tabelul nr. 1 - Populația totală a Municipiului Suceava în anul 2011, în context suprateritorial

<i>Municipiul Suceava</i>	<i>Populație totală</i>	<i>% populație Suceava din total județ și total regiune</i>
	106682	-
<i>Județul Suceava</i>	708933	15%
<i>Regiunea Nord Est</i>	3695831	3%

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Analiza datelor furnizate de recensăminte arată că populația a avut o evoluție ascendentă în perioada 1966-2002, volumul populației municipiului sporind cu peste 77 mii de locuitori în intervalul celor 36 de ani. Dat fiind faptul că populația orașului analizat reprezintă mai mult de o treime din totalul populației județului Suceava este foarte probabilă o evoluție demografică cu trenduri specifice trendului general județean.

Dacă la nivelul întregului județ creșterea populației în perioada amintită se face mai ales pe seama municipiului reședință, în perioada dintre ultimele două recensăminte scăderea populației are un caracter mai accentuat la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu evoluția întregului județ (vezi Tabelul 2).

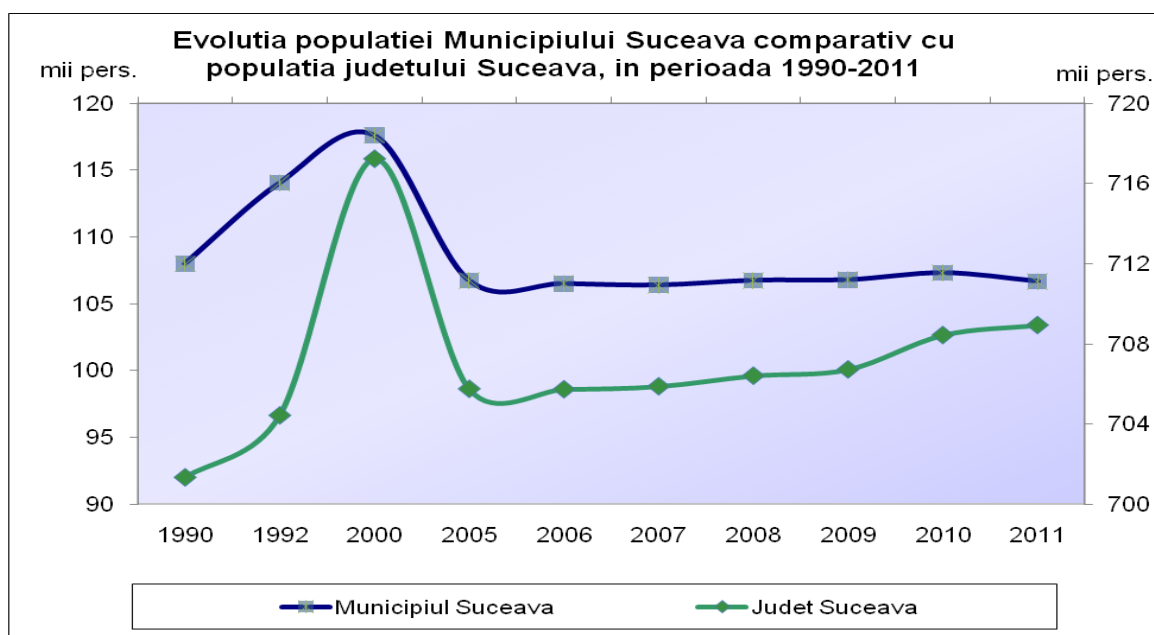
Tabelul nr. 2 - Volumul populației Municipiului Suceava – evoluție la recensăminte

Recensământ:	1992	2002	2011	Dinamică	
	Frecvențe absolute			2002/1992	2011/2002
Municipiul Suceava	114462	105865	86282	92,5%	81,5%
Județul Suceava	701830	688435	614451	98,1%	89,3%

Sursa: DJS Suceava, Recensământul Populației și Locuințelor 1992, 2002 și 2011

Pe intervalul 1992 – 2002 populația orașului scade mai accentuat decât populația județeană în general, cu o diferență de aproape 6 puncte procentuale (-7,5% comparativ cu -1,9%). Cu alte cuvinte avem o scădere de populație în județul Suceava pe intervalul 1992 – 2002, între cele două recensăminte, mai intensă în municipiul reședință, în timp ce pe intervalul 1966 – 1992 volumul populației a crescut, mai ales în mediul urban al județului.

Figura nr. 1 - Evoluția populației Municipiului Suceava comparativ cu populația județului Suceava, în perioada 1990-2011

Sursa: DRS Suceava, Fișa Localității și baza de date TEMPO online a INSSE

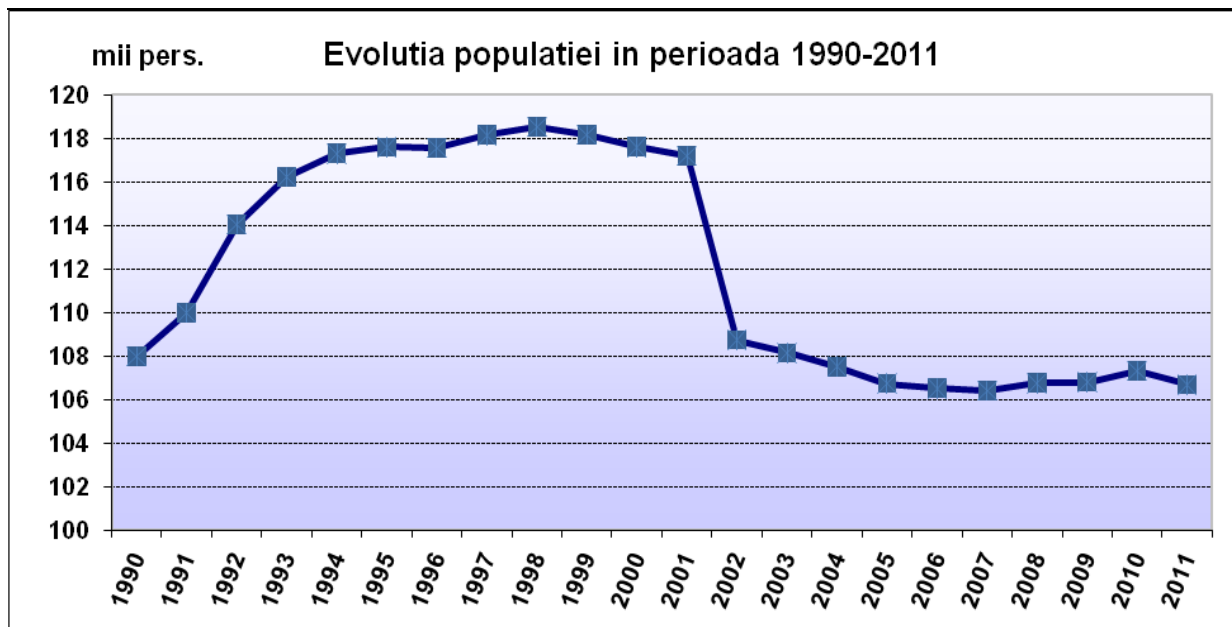
La nivel județean, populația continuă să scadă până în anul 2005, crescând apoi cu un ritm constant începând cu anul 2006, iar în orașul Suceava populația crește ușor în volum, cu un ritm mai lent față de creșterea manifestată în context suprateritorial (vezi figura de mai sus, cu evoluția populației județene pe axul secundar) pe intervalul ultimilor 8 ani. La jumătatea anului 2011 populația orașului a fost cu 2,8% mai mică, față de cea înregistrată la recensământul din 2002, ajungând la 106 mii locuitori, iar la nivelul întregului județ ea a scăzut cu 4,2%, ajungând la 709 mii locuitori, în aceeași perioadă.

Evoluția detaliată pe ani consecutivi, după anul 1990, arată că a existat un punct critic în dinamica populației orașului, anii 2001-2002, când numărul de locuitori stabili s-a diminuat

cu 5,5% față de anul precedent. După acest momente (vezi figura de mai jos) trendul întregii perioade analizate a fost unul de scădere constantă a populației, în medie cu 0,7 procente pe an pentru următorii 5 ani, trend reluat în 2010, când populația scade până în 2011.

Figura nr. 2 - Evoluția populației în perioada 1990 – 2011

Sursa: DJS Suceava, Fișa Localității

În concluzie, urmărind evoluția populației în ultima perioadă, se observă o creștere în prima parte a perioadei de după 1991, ca apoi, după 1998 să se instaleze o ușoară descreștere. În anul 1998 se înregistrează cel mai mare număr de locuitori, după care evoluția populației intră pe un trend descendent. Tendința generală a ritmului mediu anual în ultimii 4 ani a fost de creștere, însă din 2011 se instalează din nou trendul descrescător.

Densitatea populației

În 2011, densitatea populației județene urbane era de 214 locuitori/km². Municipiul Suceava ocupă o suprafață de 52 km², reprezentând circa 0,6% din suprafața județului Suceava și circa 3,7% din suprafața sa urbană. Datorită scăderii continue a volumului populației zonei în perioada 2002 – 2006 a scăzut în același ritm și densitatea populației de la 2261 locuitori/km² în 2002 la 2048 locuitori/km² în 2006. Valoarea mare a densității, de 2052 locuitori/km² în 2011, demonstrează importanța municipiului atât în rândul UAT urbane din Regiunea Nord-Est, cât și în în rândul UAT urbane din țară (vezi tabel 3). Astfel se confirmă poziția municipiului în rețeaua națională de localități, ca localitate de rang II, potrivit prevederilor Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, secțiunea a IV-a "Rețeaua de localități", cu modificările și completările ulterioare.

Tabelul nr. 3 - Densitatea populației municipiului Suceava în context suprateritorial, 2011

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

	<i>Total /urban</i>	<i>Suprafață (km²)</i>	<i>Populație 2011</i>	<i>Densitate locuitori/ km²</i>
România	total	238391	21354396	90
	urban	30755	11727153	381
Regiunea Nord - Est	total	35762	3695831	103
	urban	3433	1587203	462
Județ Suceava	total	8553	708933	83
	urban	1412	302736	214
Municipiul Suceava		52	106682	2052

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

1.2. Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Distribuția populației municipiului pe sexe reflectă un relativ echilibru între ponderea populației feminine și a celei masculine. Comparând distribuția populației pe sexe înregistrată în context supraterritorial în mediile urbane, observăm că municipiul Suceava se apropie de valorile la nivel național, menținând diferența specifică mediului urban al teritoriului nostru, cu un număr de femei ușor superior celui al bărbaților.

Tabelul nr. 4 - Distribuția populației urbane pe sexe în context supraterritorial în 2011

Sexe	Romania	Regiunea NORD- EST	Judet Suceava	Municipiul Suceava
Masculin	47.7%	47.9%	48.4%	47.8%
Feminin	52.3%	52.1%	51.6%	52.2%

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Se poate vorbi de o ușoară tendință de feminizare a populației, deoarece în urmă cu 10 ani femeile reprezentau 51,9% din populație în municipiul Suceava, iar la nivelul întregului județ ponderea acestora era de 51,2%. Raportul de masculinitate (număr de bărbați la 100 femei) avea în 2011 la nivelul zonei studiate valoarea de 91,8 fiind ușor inferior celui calculat pentru urbanul județului Suceava, care indica 91,6 bărbați la 100 de femei.

Pentru a analiza evoluția unei populații este necesar să cunoaștem structura ei pe vârste precum și principalii indicatori ai mișcării naturale (natalitate și mortalitate) și ai mișcării migratorii (sosiri și plecări).

Datele evidențiază pentru anul 2000 în municipiul Suceava următoarea distribuție pe

principalele grupe de vârstă: populația cu vârste cuprinse între 0-14 ani reprezenta 19,7% din total, proporția celor în vârstă de muncă era de 74,2%, iar cei cu vârste de peste 65 de ani – vârstnicii - reprezentau 6,1%. Până în anul 2010 structura pe vârste se modifică, prin creșterea ponderii de adulți și vârstnici și scăderea numărului de copii.

Tabelul nr. 5 - Evoluția populației pe sexe și grupe principale de vârstă în anul 2010, față de anul 2000, comparativ cu mediul urban al județului (%)

Grupe principale de vârstă		0 – 14 ani		15 – 64 ani		65 și peste	
Nivel teritorial	Sexe	2000	2010	2000	2010	2000	2010
Municipiul Suceava	Femei	11306 (100%)	-34.3	44904 (100%)	-4.7	4029 (100%)	41.4
	Bărbați	11879 (100%)	-31.6	42393 (100%)	-7.4	3104 (100%)	29.3
	Total	23185 (100%)	-32.9	87297 (100%)	-6	7133 (100%)	36.2
Județul Suceava	Femei	33707 (100%)	-28.5	71372 (100%)	-2.8	17252 (100%)	17.7
	Bărbați	35029 (100%)	-26.8	69207 (100%)	-1.9	12971 (100%)	9.6
	Total	68736 (100%)	-27.6	140579 (100%)	-2.4	30223 (100%)	14.2

Sursa primară de date: Direcția Județeană de Statistică Suceava, Recensământul Populației și Locuințelor, Fișa localității 2010

Scăderea populației de 0-14 ani și creșterea celei de peste 65 de ani indică instalarea unui proces de îmbătrânire demografică, ce se face din ce în ce mai simțit și la nivelul urbanului studiat. Fenomenul este similar și pentru celelalte UAT din județ, dar, spre deosebire de acestea, în anul 2000 municipiul Suceava avea o pondere de copii mai mică și o pondere de vârstnici și mai mică (diferență de 3,4 puncte procentuale față de valoarea ponderii județene).

La începutul anului 2010 distribuția pe grupe mari de vârstă a populației din zona studiată se prezenta astfel: populația tânără cu vârste cuprinse între 0-14 ani reprezenta 14,5% din total, proporția celor în vârstă de muncă era de 76,5%, iar cei cu vârste de peste 65 de ani – vârstnicii - reprezentau 9,0%. Din punct de vedere al structurii pe vârste, în anul 2010 se remarcă în mod negativ scăderea drastică a numărului de copii, mai ales pe seama populației feminine atât în municipiul Suceava, cât și la nivelul județului Suceava în general (vezi tabelul de mai sus), concomitent cu creșterea volumului de populație de 65 ani și peste, ceea ce confirmă accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică. Ca aspect pozitiv poate fi menționată ponderea ridicată a populației în vârstă de muncă la nivelul municipiului, care a crescut de la 74,2% în 2000 la 76,5% în 2010, însă în realitate volumul acesteia scade pe acest interval de timp, mai accentuat comparativ cu întregul județ, deoarece scade în general populația, din cauza ratelor mici de natalitate înregistrate.

Amploarea și ritmul vieții socio-economice în zona studiată sunt direct influențate de evoluția demografică în general și de mișcarea naturală, dar mai ales de procesul de îmbătrânire demografică. Efectele acestora pot fi puse în evidență de raportul de dependență după vârstă care exprimă raportul dintre populația tânără și vârstnică și populația în vârstă de muncă (15-65 ani) și ne arată sarcina socială pe care o suportă segmentul populației adulte, care are cea mai importantă contribuție la realizarea bugetului familial și are de asemenea un rol activ în formarea tinerei generații.

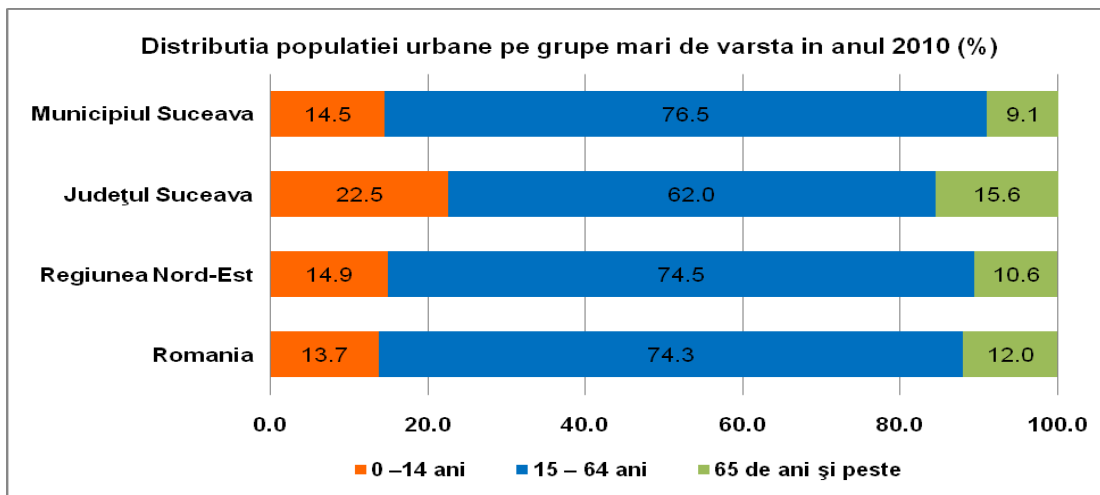

Raportul de dependență după vârstă reprezintă raportul (exprimat în procente), dintre numărul populației de vârstă tânără (0 - 14 ani) și al populației de vârstă bătrână (peste 65 ani) și numărul populației de vârstă adultă (15 - 64 ani). Acest raport exprimă presiunea populației tinere și a celei vârstnice, numărul de tineri și bătrâni, asupra a 1000 persoane de vârstă adultă. Segmentul populației adulte are cel mai important rol social. Trebuie făcută aici precizarea că, pe de o parte, nu toți cei în vârstă de până la 15 ani și, mai ales, în vârstă de peste 65 ani sunt economic inactivi, după cum nici toți cei în vârstă de 15 - 64 ani sunt economic activi.

Raportul de dependență după vârstă, în anul 2000, stabilea la nivelul orașului un număr de 367 dependenți minori și vârstnici ce revin la 1000 de persoane în vârstă de muncă, valoarea acestui indicator înregistrând o scădere în 2010, ajungând la 342 dependenți minori și vârstnici la 1000 persoane în vârstă de muncă. Indicatorul avea valoarea de 434 la nivelul județului Suceava, ceea ce face ca sarcina socială a populației apte de muncă din municipiul Suceava să fie mult mai mică comparativ cu cea a populației în vârstă de muncă din județ, în general. Cum era de așteptat, scăderea valorii raportului de dependență demografică în cei zece ani are loc pe seama scăderii numărului de copii, deoarece volumul de populație în vârstă de muncă scade, iar cel de populație vârstnică crește. Chiar dacă la nivelul municipiului populația vârstnică crește mult mai accentuat decât în întregul județ (cu 15,3% comparativ cu 9,4% pe județ, în ultimii 10 ani, vezi tabelul 5), ponderea lor în total populație rămâne mai mică în 2010 față de cea județeană, iar populația în vârstă de muncă reprezintă un atu pentru dezvoltarea activităților economice.

Concentrarea unor efective importante de populație în vârstă de muncă în urbanul regiunii se datorează importanței economice a centrului urban – Suceava, care prin oportunitățile de angajare oferite se constituie în principal centru de atracție pentru forța de muncă din regiunea studiată.

Figura nr. 3 - Structura populației urbane pe grupe mari de vârstă, în context suprateritorial

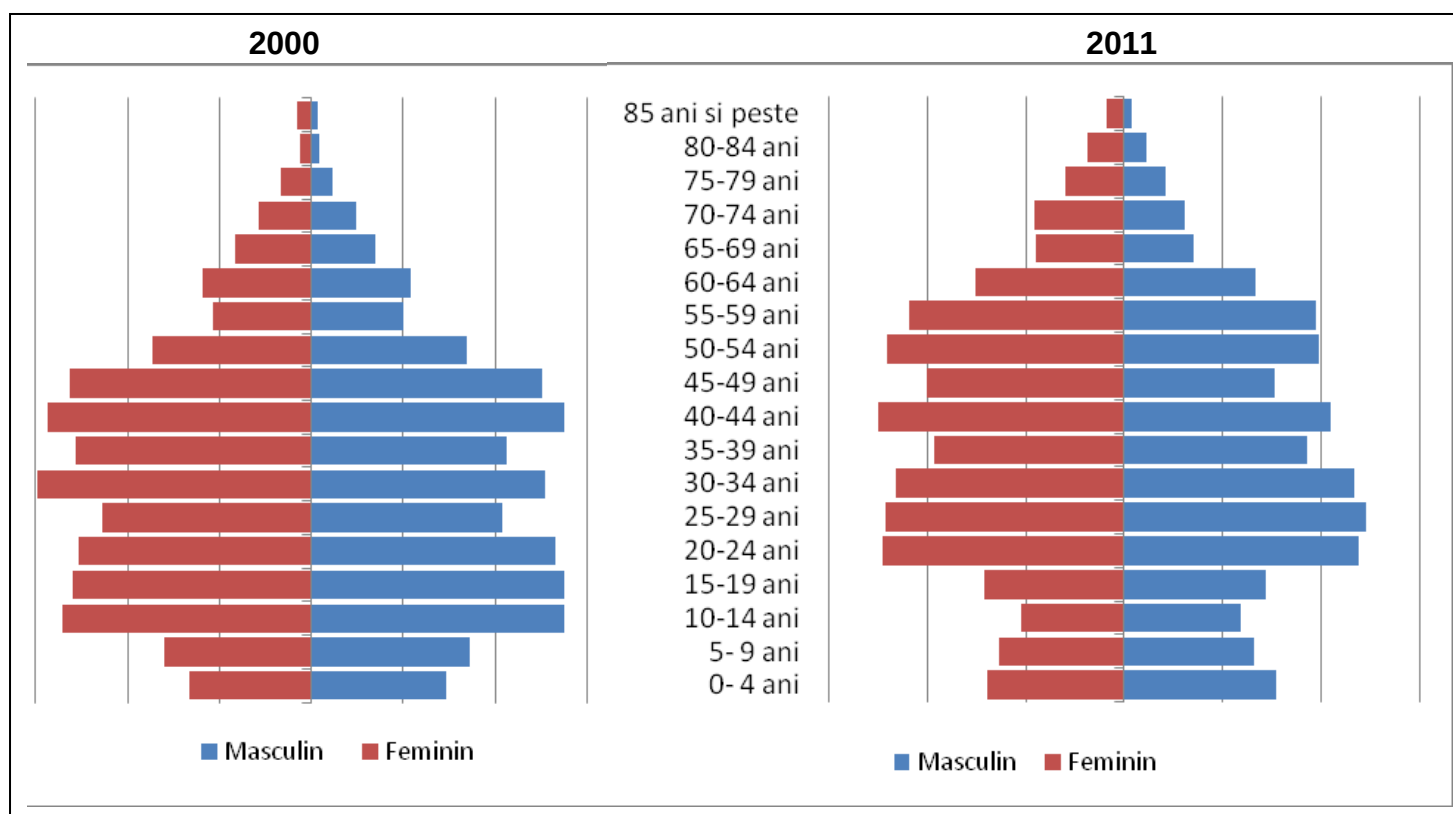
Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Compoziția pe vârstă și sexe a populației are o importanță deosebită din punct de vedere demografic, ea determinând, într-o măsură decisivă, potențialul biologic de creștere a unei populații și influențând nivelul tuturor componentelor schimbării populației. Din punct de vedere socio-economic ea condiționează semnificativ mărimea potențială a forței de muncă, structura cererii de bunuri și servicii, structura ocupațională a populației etc. Cunoașterea structurii populației pe vârste permite anticiparea tendinței de dezvoltare a unor fenomene demografice deja instalate, dintre care cel mai important este îmbătrânirea demografică.

Folosind datele furnizate de DJS Suceava privind distribuția populației pe grupe mici de vârstă la 1 iulie 2011, a fost realizată piramida vârstelor pentru zona de studiu, comparativ cu datele de la 1 iulie 2000, care scoate în evidență efectivele reduse de populație tânără cu vârste cuprinse între 0 – 14 ani, dar și buna reprezentare a populației în vârstă de muncă. Fenomenul este relevat de îngustarea bazei piramidei și menținerea lungimii barelor orizontale la cote similare anului 2000. Este de asemenea vizibil fenomenul îmbătrânirii populației, prin bare mai lungi pentru ambele sexe în vârful piramidei 2011, fenomen care se va manifesta mai pregnant în următorii 25-30 de ani și care nu poate fi contracarat decât prin susținerea unei natalități care să asigure înlocuirea generațiilor.

Figura nr. 4 - Piramida vârstelor în anul 2011 comparativ cu anul 2000

Îngroșarea vârfului piramidei din 2011 față de cea din 2000, în special a populației feminine de peste 65 de ani, indică creșterea în volum a populației vârstnice. În același timp, această modificare a mărimii populației vârstnice arată o îmbunătățire a nivelului de trai prin creșterea duratei medii a vieții. Pentru mediul urban al județului Suceava durata medie a vieții

a crescut în perioada 2000-2011 cu trei ani în medie pentru bărbați (de la 66,7 ani la 69,6 ani) și cu doi ani în medie pentru femei (de la 75,6 ani la 77,5 ani). Totuși această redimensionare a populației de 65 de ani și peste înseamnă, pe lângă o sarcină socială sporită pentru segmentul populației adulte, o creștere a necesității de servicii sociale și medicale.

Rata de substituție, calculată prin raportarea totalului populației cu vârsta cuprinsă între 15 - 24 ani (posibili intrați pe piața muncii) la totalul populației cu vârsta cuprinsă între 55 – 64 ani (posibili ieșiți de pe piața muncii în funcție de prevederile legislative privind vârsta de pensionare), are la 1 iulie 2011 o valoare echivalentă de 0,93, raport subunitar care deja indică o carență în susținerea activităților economice. Asta înseamnă că dacă populația de 15-19 de ani continuă să scadă în volum, după cum se observă în piramidă (barele albastre și roșii din anul 2011), iar cea de 55-59 ani continuă să crească, presiunea socială asupra populației active va crește.

Indicele vitalității populației, calculat prin raportarea populației tinere la populația vârstnică, avea valoarea de 1,5 în anul 2000 și a scăzut la 0,9 în anul 2011 pentru zona studiată, fiind mult sub nivelul dorit de 1,5 care asigură înlocuirea generațiilor. De remarcat că pentru întregul județ valoarea indicatorului scade de la 1,2 la 0,8 în aceeași perioadă, iar mediile regiunii de Nord-Est și națională înregistrau pentru mediul urban în anul 2011 o valoare de 1,1.

În concluzie, din punct de vedere al structurii pe vârste a populației, municipiul Suceava a fost un oraș relativ tânăr din punct de vedere demografic, cu o forță de muncă importantă ca volum comparativ cu alte orașe din regiune. În prezent are o populație mai îmbătrânită, dar și-a păstrat capacitatea resurselor de muncă în ultimii zece ani. Se constată la nivelul municipiului Suceava o reprezentare bună, în anul 2011, a grupei de vârstă de 40-44 de ani feminin și 30-34 de ani masculin, dar este important de evaluat pregătirea acestei populații pentru piața muncii, necesară utilizării eficiente a resursei umane, pentru susținerea activităților economice care contribuie la menținerea poziției de rang II în ierarhia rețelei naționale de localități.

Structura etnică a populației

În ceea ce privește structura etnică a populației, la recensământul din 2011 au fost înregistrați 97,8% români, 0,7% romi, 0,3% ucrainieni, 0,2% germani, 0,1% polonezi și 0,1% ruși-lipoveni. Restul etniilor cu ponderi de peste 0,05% erau maghiari și ruteni. Se pot remarca ponderile mai mari de români și germani, comparativ cu structura etnică a județului Suceava, precum și ponderi mai mici de romi și ucrainieni pe acest teritoriu.

Tabelul nr. 6 - Ponderea principalelor etnii din municipiu, comparativ cu populația județului Suceava, la Recensământul populației și al locuințelor din 2011

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

Etnie	Numar locuitori în municipiu, la Recensământ	Pondere în totalul municipiului Suceava (%)	Pondere etniei respective în totalul populației județului Suceava (%)
Români	84353	97.8%	96.1%
Romi	597	0.7%	1.9%
Ucrainieni	220	0.3%	0.9%
Germani	144	0.2%	0.1%
Polonezi	108	0.1%	0.3%
Ruși-lipoveni	89	0.1%	0.3%
Alta etnie	771	0.9%	0.4%

Sursa de date: <http://www.edrc.ro/recensamant>

În orice teritoriu analizat, identificarea avantajelor și dezavantajelor provenite din melanjul etnic, contribuie la o integrare mai bună a locuitorilor și la prevenirea unor potențiale conflicte ce pot să apară. Identificarea și soluționarea diferendelor existente constituie una din premisele cele mai importante în integrarea minorităților și armonizării relațiilor interetnice.

Capitolul II. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI**2.1. Mișcarea naturală**

Cele două tipuri de mișcări care determină volumul și structura unei populații sunt: mișcarea naturală cu cele două fenomene pe care le surprinde – natalitate și mortalitate – și sintetizată prin sporul natural și mișcarea migratorie, sintetizată de sporul migratoriu.

Natalitatea, ca fenomen demografic, este măsurată prin rata natalității care reprezintă numărul de copii născuți vii la 1000 de locuitori într-o perioadă determinată (un an calendaristic). În perioada 2004 – 2010, conform datelor furnizate de INSSE (Baza Tempo-Online) rata natalității municipiului a avut o evoluție relativ constantă, oscilând în jurul valorii de 11‰. Valorile înregistrate în această perioadă sunt superioare celor înregistrate la nivel regional, care se plasează în jurul valorii de 10‰. Pe medii rezidențiale, ratele natalității sunt superioare în ruralul regiunii (rata natalității variind în jurul valorii de 11‰) celor din urban.

Tabelul nr. 7 - Rata natalității în context supraterritorial, în anul 2011, pe medii (‰)

Natalitate	Romania	Regiunea NORD-EST	Judet Suceava	Municipiul Suceava
Urban	9.1‰	9.5‰	10.6‰	10.6‰
Rural	9.3‰	10.1‰	11.4‰	

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Fertilitatea, exprimată prin rata de fertilitate, este un indicator ce măsoară frecvența născuților vii în raport cu numărul femeilor de vârstă fertilă (15-49 ani) în cursul unei perioade de timp determinate, de obicei un an. Comparativ cu alte localități din regiune, orașele județului Suceava au o fertilitate scăzută (31‰ față de 35‰ în urbanul regiunii de Nord-Est, în 2009), însă care în ultimii trei ani manifestă o ușoară creștere în urban, în special pentru contingentul de femei de vârstă fertilă 20-29 ani. Deși vârsta medie la prima căsătorie este pentru acest mediu de rezidență de 28,7 ani pentru bărbați și 26 ani pentru femei, observăm o tendință de creștere a fertilității în ultimii trei ani pentru grupa de vârstă 15-19 ani, care provine probabil din patternul specific relațiilor de cuplu ale populației de etnie romă, unde legalizarea relației poate avea loc ulterior nașterii copiilor. Căsătoria tradițională la romi se face prin consensul celor două familii „xanamik” (cuscre) din care provine cuplul, fără necesitatea unei oficializări externe.

Nupțialitatea și divorțialitatea, rate ce măsoară numărul de căsătorii, respectiv divorțuri la mia de locuitori, sunt indicatori ce dau informații asupra modelului de familie spre care se tinde în teritoriul analizat. Sunt indicatori demografici dinamici, care influențează sănătatea familiei, cu repercusiuni asupra stării de sănătate a individului. Dacă în perioada anilor '90 nupțialitatea rămâne relativ constantă, divorțialitatea înregistrează ușoare creșteri, ajungând în anul 2008 la un maxim de 3,2‰. Nupțialitatea scade constant și înregistrează în 2009 cea mai mică valoare din ultimii 20 de ani (6‰). În prezent, datele disponibile la nivel de an 2011 arată că nupțialitatea este semnificativ mai mare în orașul analizat față de mediile urbane regională și națională, iar divorțialitatea ușor mai mare (2,3‰ vezi tabelul de mai jos), ceea ce înseamnă că, față de celelalte orașe, în municipiul Suceava, chiar dacă se conservă

modelul familial nuclear tradițional, se extinde forma de familie mononucleară și crește vârsta medie la căsătorie a ambilor parteneri. Totuși studiile despre familiile monoparentale arată că despărțirea de soț/soție duce la scăderea nivelului de trai, mai ales în situația în care familia are copii minori, dar și la creșterea riscului de excluziune sau de dependență socială față de sistemele de asigurări sociale.

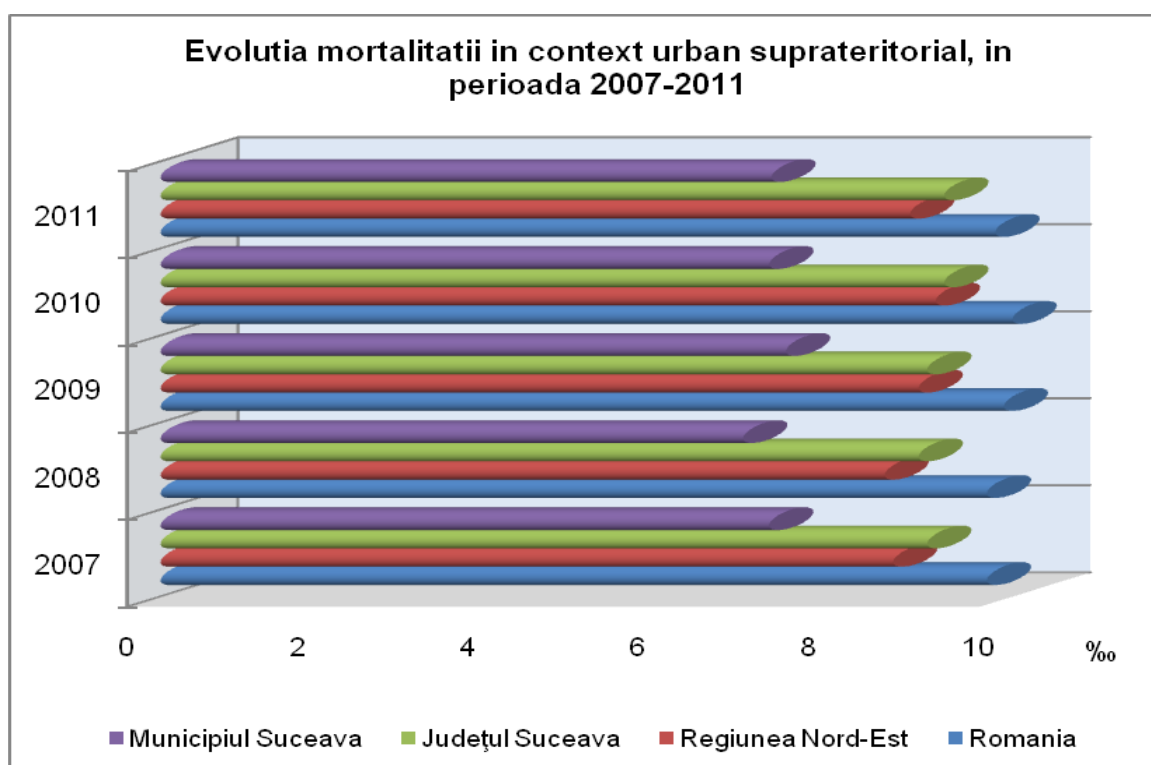
Tabelul nr. 8 - Ratele de nupțialitate și divorțialitate în context suprateritorial, în anul 2011, pe medii (%)

	Medii de rezidență	România	Regiunea Nord-Est	Județ Suceava	Municipiul Suceava
Nupțialitate	Urban	5.8‰	6.1‰	6.9‰	7.8‰
	Rural	3.9‰	4.1‰	5.5‰	
Divorțialitate	Urban	2.15‰	2.21‰	2.05‰	2.3‰
	Rural	1.1‰	1.25‰	1.11‰	

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Mortalitatea se măsoară prin rata mortalității care reprezintă numărul celor decedați la 1000 de locuitori într-o perioadă determinată (un an calendaristic). La nivelul zonei studiate rata mortalității oscilează în jurul valorii de 7‰, fiind în ultimii cinci ani (2007-2011) inferioară mediilor urbane regionale (9‰, în 2011) și naționale (10‰, în 2011, vezi figura de mai jos).

Figura nr. 5 - Rata mortalității în context urban suprateritorial, în perioada 2005-2011

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Mortalitatea este mai intensă în ruralul zonei decât în urban, diferențele fiind determinate, pe lângă structura pe vârste a populației (mai îmbătrânită în rural), și de caracteristici ale serviciilor de sănătate, precum calitatea și accesibilitatea sau de nivelul de

educație a populației (mai ridicat în urban). În anul 2009 se înregistrează în municipiul Suceava o mortalitate de 7,3‰, cea mai mare valoare din ultimii 20 de ani, similară anului 2011.

Sporul natural, expresia mișcării naturale a populației, redă relația dintre natalitate și mortalitate și se calculează ca diferență între numărul de nașteri și cel de decese, ce au avut loc într-un an, raportată la volumul populației. În tot intervalul 2007 – 2011, sporul natural a avut valori pozitive mult mai mari în municipiul Suceava comparativ cu mediile regionale (vezi tabelul de mai jos), diferența constând în tendința de creștere a valorii în acest oraș față de tendința contrară manifestată la nivel regional.

Tabelul nr. 9 - Mișcarea naturală a populației municipiului Suceava, comparativ cu mediile regionale urbane în perioada 2007 – 2011

Municipiul Suceava	Rata natalității (‰)	Rata mortalității (‰)	Spor natural (‰)
Anul 2007	11.0	7.1	3.9
Anul 2008	12.6	6.8	5.7
Anul 2009	11.2	7.3	3.9
Anul 2010	11.3	7.1	4.1
Anul 2011	10.6	7.2	3.4
Regiunea Nord Est	Rata natalității (‰)	Rata mortalității (‰)	Spor natural (‰)
Anul 2007	10.9	8.6	2.3
Anul 2008	11.1	8.5	2.6
Anul 2009	10.8	8.9	1.9
Anul 2010	10.4	9.1	1.3
Anul 2011	9.5	8.8	0.7

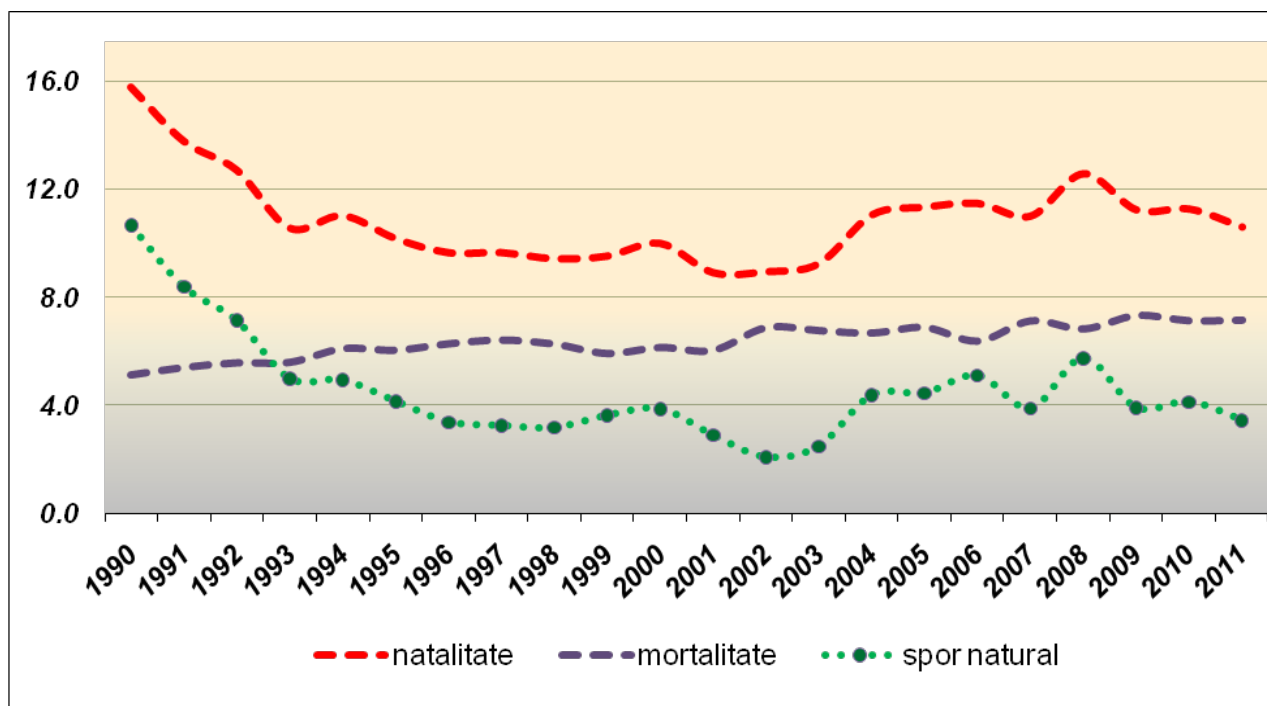
Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Se poate observa comparativ că sporul natural pentru municipiu provine din natalități mult mai mari, dar și din valori mai scăzute ale mortalității față de regiunea Nord-Est. Pentru municipiul Suceava, evoluția mișcării naturale arată tendința sporului natural spre valori constant pozitive începând cu anul 1990. În ultimii 17 ani valoarea pozitivă a fluctuat, înregistrând un minim în anul 2002, de (2,1‰) și un maxim la începutul perioadei, anul 1990 (10,7‰) (vezi figura 6).

Sporul natural calculat la nivelul anului 2011 pentru municipiul Suceava rămâne pozitiv (3,4‰), dar ușor inferior ca valoare anului anterior (4,1‰, vezi figura de mai jos).

Observând ultimii ani ai intervalului analizat, se poate afirma că există un risc, pe termen lung, de depopulare pe cale naturală a municipiului Suceava, dacă valorile componentelor mișcării naturale își mențin raporturile actuale sau, mai grav, se accentuează în defavoarea natalității.

Figura nr. 6 - Evoluția mișcării naturale în municipiul Suceava, în perioada 1990 – 2011

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Comparativ cu contextul suprateritorial, se confirmă faptul că zona studiată nu se confruntă cu o scădere a populației urbane pe cale naturală, așa cum se întâmplă în alte zone urbane ale țării (valoarea sporului natural în 2011 era la nivel național, pentru ambele medii de rezidență, de $-1,6\text{‰}$), iar pentru mediul urban era pozitivă: $0,5\text{‰}$).

Rata mortalității infantile reprezintă frecvența deceselor sub un an, raportată la totalul născuților vii dintr-o perioadă determinată (de obicei un an calendaristic). Importanța acestui fenomen demografic derivă din faptul că el este și un indicator al calității vieții, fiind direct influențat de factori socio-economici precum accesul la serviciile de sănătate și nivelul de educație, dar și de factori ecologici.

Comparativ cu mediile înregistrate în mediul urban la nivel regional ($7,9\text{‰}$) și național ($8,1\text{‰}$) observăm că rata mortalității infantile la nivelul municipiului ($9,0\text{‰}$), în anul 2009, are o valoare mult mai crescută. În acest caz, chiar dacă indicatorul a avut o evoluție mai bună în anii 2000 comparativ cu anii '90, valoarea mai mare înregistrată în municipiul Suceava trage un semnal de alarmă privind calitatea serviciilor pentru nou-născuți și urmărirea acestora în teritoriu, până la împlinirea vârstei de un an.

2.2. Mișcarea migratorie

Evoluția volumului populației este influențată nu doar de mișcarea naturală a acesteia, ci și de *mișcarea migratorie*. Migrația reprezintă totalitatea stabilirilor și plecărilor cu domiciliu înregistrate la nivelul unei unități administrativ-teritoriale. Înainte de 1989 fluxurile migrației interne erau orientate dinspre sat spre oraș, situație care s-a inversat după 1990 – numărul celor care se stabilesc în sat fiind mai mare decât al celor care se stabilesc la oraș.

Tendința actuală este de migrație a populației, cu domiciliu sau cu reședința, și se manifestă dinspre marile centre urbane, către periferia lor.

Sporul migratoriu se calculează raportând ratele de sosiri și plecări la mia de locuitori. Valorile înregistrate ale sporului migratoriu sunt negative la nivelul zonei în toată perioada 2000-2011, reflectând scăderea volumului populației pe baza migrației. Fluxurile migratorii sunt orientate spre ruralul zonei, volumul stabilirilor de domiciliu în mediul rural devansând plecările. Având în vedere că localitățile rurale care gravitează în jurul unor mari centre urbane, cum este și municipiul Suceava, constituie destinații pentru stabilirea domiciliului pentru o mare parte din populația zonei, este posibil ca atractivitatea urbană combinată cu dorința schimbării stilului de locuire și de viață în general să devină factori explicativi pentru fenomenul descris. Stabilirile de domiciliu în ruralul din proximitatea acestora s-ar explica, de exemplu, prin preferințele pentru un anumit stil de viață (aer curat, spații mai largi de locuit), cu costuri mai mici ale traiului și posibilități de dobândire a unei locuințe la prețuri mai convenabile decât în mediul urban.

Tabelul nr. 10 - Mișcarea migratorie a populației municipiului Suceava, comparativ cu soldul județului Suceava și a regiunii de dezvoltare Nord-Est

Anul	Persoane		Sold migratoriu	La 1000 de locuitori		
	stabilite	plecate		Stabilite ‰	Plecate ‰	Sold ‰
2000	1473	1851	-378	12.5	15.7	-3.2
2002	1127	1848	-721	10.4	17.0	-6.6
2007	1460	2110	-650	13.7	19.8	-6.1
2008	1581	2173	-592	14.8	20.4	-5.5
2009	1505	1857	-352	14.1	17.4	-3.3
2010	2050	2742	-692	19.1	25.6	-6.4
Județul Suceava 2010	13003	12896	107	18.4	18.2	0.2
Regiunea Nord-Est 2010	71963	77864	-5901	19.4	21.0	-1.6

Sursa: Fisa localității, DJS Suceava

Până în anul 1999 rata migratorie a avut în municipiu valori pozitive, cu un maxim înregistrat în anul 1990. După acest an, numărul celor plecați îl depășește pe cel al sosiților, mai accentuat în ultimii trei ani de analiză (vezi tabelul de mai sus). Anii 2006-2007 marchează cele mai scăzute valori ale sporului migratoriu (-4,9‰), perioadă după care se înregistrează un progres timid. Comparativ cu mediile contextului suprateritorial, se poate observa că valoarea sporului migratoriu este mai mică în municipiul Suceava în anul 2010 (-6,4‰). Mediile din tabel nu fac diferența între urban și rural, iar valoarea mai mare a indicatorului județean este dată de mediile zonelor rurale, care sunt mult mai mari comparativ cu cele urbane. Totuși, situația defavorabilă, ca punct de atracție rezidențial al municipiului, este confirmată de valorile sporului migratoriu din 2009, mai mari, pentru mediul urban al regiunii Nord-Est (-1,6‰) și chiar al județului Suceava (0,2‰).

Sporul anual ia în considerare atât mișcarea naturală cât și cea migratorie. Pentru

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

municipiul Suceava valoarea înregistrată în 2010 este (-2,3‰), mai mică decât în anii anteriori. Sporul anual la nivelul urbanului din județ era pozitiv, de (1,4‰), însă, spre deosebire de acesta, în municipiu valoarea negativă provine dintr-o rată de mortalitate mai mică și o rată migratorie mai accentuat negativă față de celelalte orașe ale județului. De altfel, emigrația definitivă a populației este un fenomen caracteristic întregului urban din județ și din regiune, în ultimii cinci ani.

Capitolul III. RESURSELE UMANE – STRUCTURA, NIVEL DE INSTRUIRE ȘI ACCESIBILITATE LA SERVICII DE SANATATE

Caracterizarea resurselor umane cuprinde analiza forței de muncă, structura resurselor de muncă, nivelul de instruire al populației și accesul acesteia la formare profesională și servicii de sănătate.

3.1. Structura resurselor umane

Resursele de muncă ale Municipiului Suceava

Datele statistice furnizate de Institutul Național de Statistică prin Baza TEMPO privind resursele de muncă ale județelor din regiunea de dezvoltare Nord-Est, implicit a județului Suceava, în care cea mai mare pondere a resurselor de muncă sunt concentrate în municipiul Suceava, sunt prezentate comparativ pentru anii 2002 și 2011.

➤ **Resursele de muncă** reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale și includ: populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra (bărbați de 16 - 62 ani și femei de 16 - 57 ani), precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

➤ **Populația activă** civilă caracterizează oferta potențială de forță de muncă și gradul de ocupare a populației cuprinzând populația ocupată civilă și șomerii înregistrați.

➤ **Populația ocupată** civilă cuprinde toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale fiind încadrate într-o activitate economică sau socială (cu excepția cadrelor militare și a persoanelor asimilate acestora, a salariaților organizațiilor politice, obștești și a deținuților) în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu), în scopul obținerii unor venituri sub forma de salarii, plată în natură, etc.

➤ **Salariații** sunt persoanele care-și exercită activitatea pe baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială - indiferent de forma ei de proprietate - sau la persoane particulare, în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, plătit în bani sau natură, sub formă de comision etc.

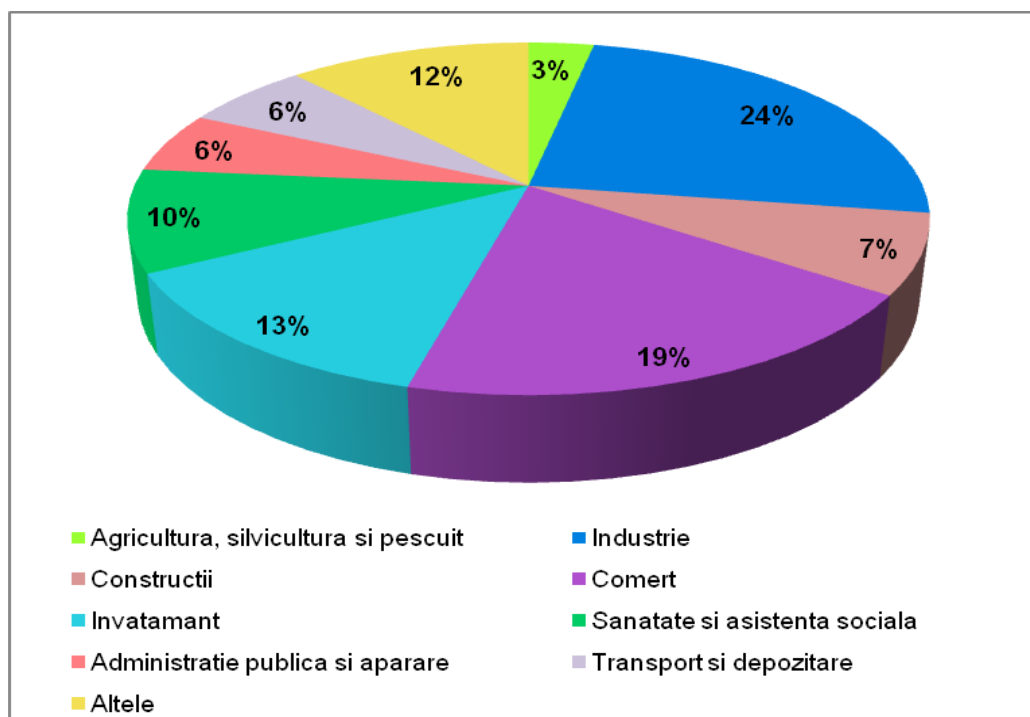
Numărul mediu de salariați ai județului Suceava a înregistrat, în perioada 2004-2009, o creștere cu aproximativ 2.000 de persoane, însemnând un spor de 2,9% față de anul 2004. Astfel, în anul 2009 cei 71 de mii de salariați reprezentau 30,3% din resursele de muncă ale județului și 51,4% din populația activă. Raportând numărul de salariați ai județului la totalul Regiunii Nord-Est, rezultă un procent de 12,8%, mai mare față de cel înregistrat în anul 2004 (12,6%). Această diferență denotă faptul că județul Suceava a înregistrat o creștere a numărului de salariați mai mare față de nivelul mediu al regiunii, în perioada 2004-2009.

Cea mai mare parte a salariaților din județ (27,7%) sunt angajați ai unor unități economice al căror principal domeniu de activitate se încadrează în industria prelucrătoare.

Urmează, în ordinea descrescătoare a ponderii din totalul salariaților, activitățile de comerț (16,8%), sănătate și asistență socială (8,9%) și învățământ (8,1%). Sectorul construcțiilor cuprinde 6,7% din totalul salariaților.

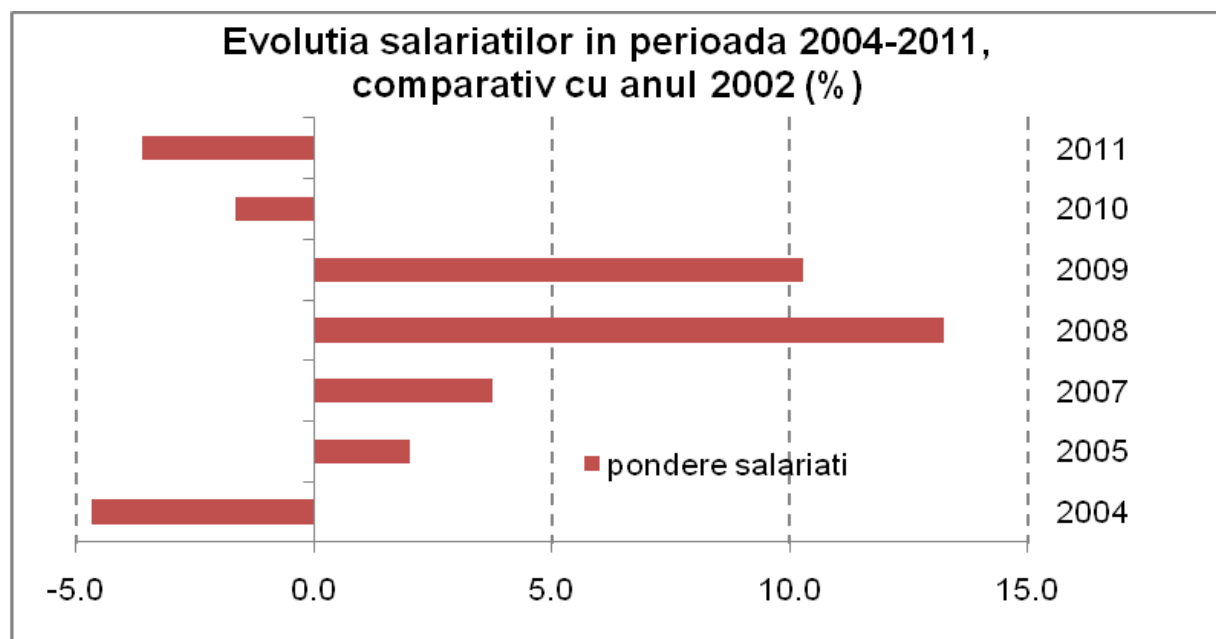
Figura nr. 7 - Structura populației salariate a județului Suceava în 2011, după principalele domenii de activitate

Sursa: Anuarul Statistic 2012, DJS Suceava

Considerăm că situația analizată, privind distribuția populației salariate în 2011, este caracteristică municipiului Suceava, întrucât aici regăsim peste 83% din totalul salariaților din județ în acest an. Precizăm că industria prelucrătoare rămâne cea mai importantă ramură industrială furnizoare de locuri de muncă, concentrând peste 85% din salariații acestui domeniu de activitate. Distribuția apei, salubritatea și gestionarea deșeurilor înregistrează 6,8% pondere salariați din totalul salariaților din industrie, iar producția și furnizarea de energie electrică și termică 5,9% din totalul salariaților din industrie. Procentul mic de salariați în agricultură coroborat cu ponderea mare de ocupați în același domeniu indică persistența unei agriculturi neperformante, de subzistență, care nu poate atrage după sine o creștere a nivelului de trai, mai ales în mediul rural, unde alternativele de ocupare sunt extrem de reduse.

Figura nr. 8 - Evoluția salariaților în municipiul Suceava în perioada 2004-2011, față de anul reper 2002 (100%)

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Se poate observa la debutul perioadei analizate o scădere a efectivului de salariați în municipiul Suceava, comparativ cu anul 2002 (43839 salariați), după care, în perioada 2005-2007, să urmeze o creștere, cu un ritm dublat de la un an la altul, atingând un maxim în anul 2008, când s-au înregistrat 49638 salariați la nivelul municipiului. După anul 2008, scăderea salariaților a avut un ritm anual mediu de 4% până în anul 2011, când numărul acestora a scăzut sub 43 de mii.

În consecință avem doi ani, 2004 și 2011, de reducere accentuată a numărului de salariați, în primul caz datorită politicilor interne de restructurare și privatizare a marilor întreprinderi de stat, proces care s-a finalizat pe parcursul anului 2004, iar în cel de-al doilea caz, datorită piețelor externe și crizei economice mondiale, ale cărei efecte s-au simțit și în economia românească începând cu anul 2009.

Câștigul salarial

Salariul mediu net lunar aferent județului Suceava, în anul 2010, a fost de 1109 lei, cu 65 de unități mai mic față de media Regiunii Nord-Est. În 2011 acesta a crescut cu 27 lei, însă se situa tot sub nivelul de venit regional (1255 lei) și național (1361 lei).

Tabelul nr. 11 - Câștigul salarial nominal mediu net lunar în județul Suceava, pe domenii de activitate și pe sectoare ale economiei naționale, în 2011 comparativ cu anul 2010 (lei)

Total	2010	2011
-------	------	------

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

	1109	1136
Agricultura, silvicultura si pescuit	1136	1180
Industrie	1075	1201
Industria extractiva	1948	2069
Industria prelucratoare	910	1054
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	2103	2164
Distributia apei; salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare	1141	1188
Constructii	991	870
Comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	800	919
Transport si depozitare	1210	1189
Hoteluri si restaurante	638	714
Informatii si comunicatii	1371	1503
Intermedieri financiare si asigurari	2309	2409
Tranzactii imobiliare	793	822
Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	1283	1319
Activitati de servicii administrative si activitati de servicii suport	791	774
Administratie publica si aparare; asigurari sociale din sistemul public	1788	1676
Invatamant	1371	1323
Sanatate si asistenta sociala	1117	1035
Activitati de spectacole, culturale si recreative	944	959
Alte activitati de servicii	782	830

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Domeniile în care câștigul salarial nominal mediu net lunar a scăzut față de anul anterior sunt cele aparținând sectorului public în general, iar din sectorul privat se constată că tranzacțiile imobiliare, intermedierea financiară și activitățile profesionale, științifice și tehnice au înregistrat un recul (vezi celulele marcate în tabelul 11). Cele mai mari valori medii lunare ale câștigului salarial net în anul 2011, din economia județului Suceava, erau înregistrate în activitățile de intermediere financiară și asigurări (2490 lei), în activitățile de producere și furnizare a energiei (2237 lei), în domeniul industriei extractive (2179 lei) și în administrație publică și apărare (1558 lei, vezi tabelul 11).

➤ **Șomerii** înregistrați reprezintă persoanele apte de muncă, ce nu pot fi încadrate

din lipsa de locuri de muncă disponibile și care s-au înscris la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă. Incepand cu 1 martie 2002 a intrat in vigoare Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca. In sensul prevederilor noii legi, somer inregistrat este persoana care indeplineste cumulativ urmatoarele conditii:

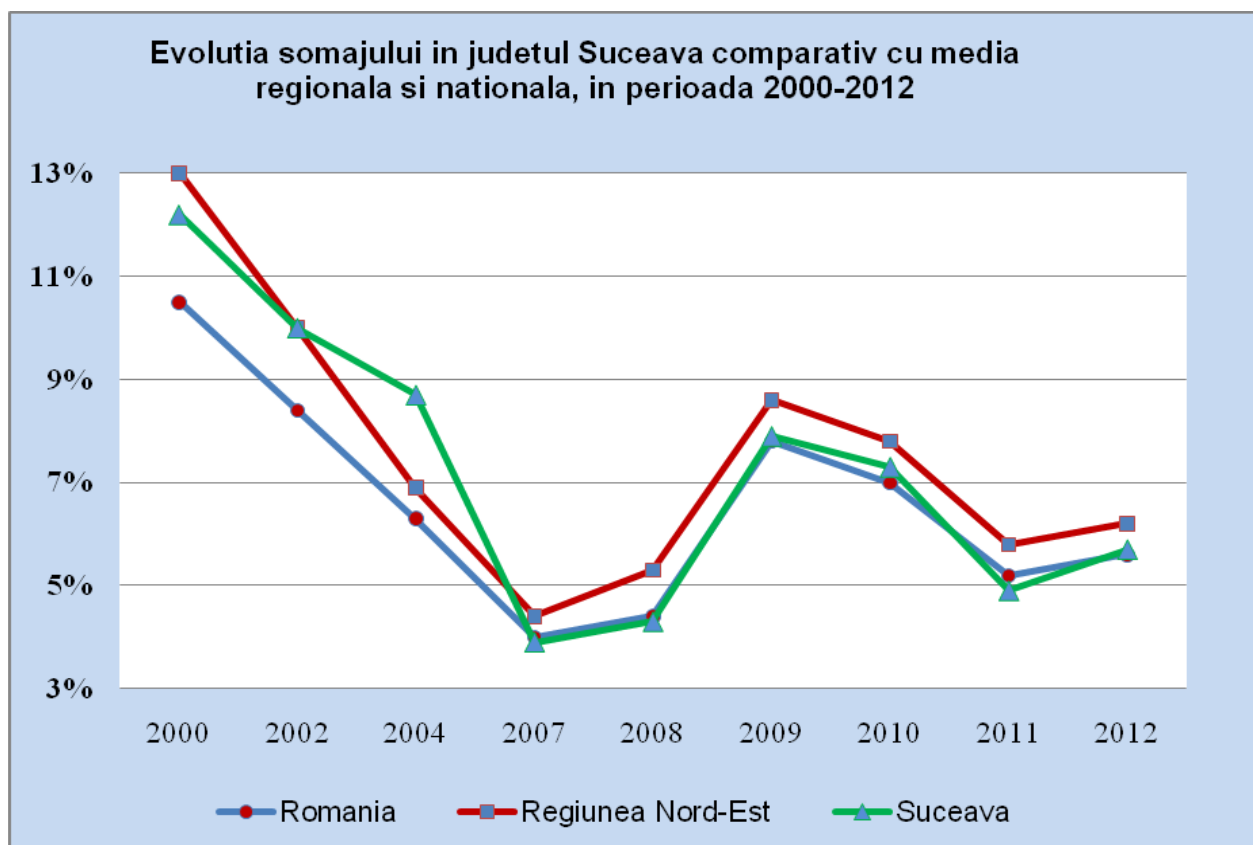
- a) este in cautarea unui loc de munca de la varsta de minimum 16 ani si pana la indeplinirea conditiilor de pensionare;
- b) starea de sanatate si capacitatile fizice si psihice o fac apta pentru prestarea unei munci;
- c) nu are loc de munca, nu realizeaza venituri sau realizeaza din activitati autorizate potrivit legii, venituri mai mici decat valoarea indicatorului social de referinta al asigurarilor pentru somaj si stimularii ocuparii fortei de munca, in vigoare;
- d) este disponibila sa inceapa lucrul in perioada imediat urmatoare daca s-ar gasi un loc de munca;
- e) este inregistrata la Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca.

Asimilații somerilor sunt:

- absolventii institutiilor de invatamant si absolventii scolilor speciale pentru persoane cu handicap, in varsta de minim 16 ani, care, intr-o perioada de 60 de zile de la absolvire, nu au reusit sa se incadreze in munca potrivit pregatirii profesionale;
- persoanele care inainte de efectuarea stagiului militar nu au fost incadrate in munca si care, intr-o perioada de 30 de zile de la data lasarii lor la vatra nu s-au putut incadra in munca.

Rata somajului a scăzut semnificativ în perioada 2002-2007 atât la nivelul județului Suceava, cât și la nivelul regiunii Nord-Est și la nivel național. În această perioadă trendul șomajului în Suceava nu urmează evoluțiile contextului suprateritorial, înregistrând o creștere în 2004, când celelalte medii se aflau în scădere. Totuși în 2007 ajunge la o valoare sub mediile contextului suprateritorial, în jur de 4%. Creșterea șomajului după anul 2007 are iarăși un patern specific pentru județul Suceava (vezi figura 9), care din 2009 până în 2010 înregistrează o accentuare a fenomenului (de la 8 la 8,5%), în timp ce în context suprateritorial șomajul înregistrează un recul (8% regional, 6,9% național). În concluzie, perioada 2008-2010 a fost marcată de noul context economic național, care a produs mutații semnificative în structura ocupațională a municipiului Suceava, în primul rând prin creșterea numărului de șomeri.

Figura nr. 9 - Evoluția șomajului în județul Suceava, comparativ cu mediile națională și regională, în perioada 2000 – 2012

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Efectele crizei economice instalate în România la începutul anului 2009 devin tot mai vizibile după jumătatea anului 2009, ritmul de creștere al numărului de șomeri înregistrați devenind mult mai alert. Practic, în perioada martie 2008 – martie 2010 numărul total de șomeri crește de mai mult de două ori la nivelul județului Suceava, iar fenomenul este mult mai intens la nivelul urbanului decât la nivelul ruralului atât în Suceava, cât și la nivel regional.

Tabelul nr. 12 - Evoluția numărului de șomeri în urbanul județului Suceava, în anul 2013

Nivel teritorial	Luna aprilie 2012	Luna aprilie 2013	evolutie 2013/2012 (%)
Urban Suceava	2811	3315	17.9
MUNICIPIUL SUCEAVA	1147	1362	18.7
Masculin	573	737	28.6
Feminin	574	625	8.9

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Suceava

Datele recente de la AJOFM Suceava arată că șomajul crește accentuat din aprilie 2012 până în aprilie 2013 în întregul urban al județului Suceava, dar mai ales în municipiul Suceava, unde creșterea cu 18,7% a numărului de șomeri are loc cu precădere pe seama populației masculine.

3.2. Nivelul de instruire al populației și infrastructura pentru educație

Educația

Plecând de la preocupările manifestate la nivel național și european privind dezvoltarea capitalului uman și exprimate în strategii și politici naționale referitoare la educație și sistemul de învățământ precum Strategia Învățământului Superior Românesc și Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar, acest capitol își propune analiza principalilor indicatori la nivelul zonei studiate care pot conferi o imagine globală privind șansele egale de acces ale populației la serviciile de educație, date de dimensionarea și distribuția unităților de învățământ în teritoriu, de calitatea serviciilor educaționale, de situația socio-economică a populației din municipiu și zona periurbană Suceava. Sunt astfel analizați indicatori reprezentativi la nivel de unitate administrativ teritorială, care redau o imagine calitativă a procesului de învățământ, precum: nivelul de instruire al populației, numărul de elevi ce revin unui cadru didactic și numărul de elevi pe o sală de clasă.

Nivelul de instruire al populației municipiului Suceava este analizat pornind de la datele oferite de Recensământul populației și locuințelor din 2002, recensământul fiind singurul moment în țara noastră de colectare a datelor privind structura populației după nivelul de instruire, la nivel microteritorial. Date oficiale ale Recensământului din 2011 privind structura populației după nivelul de instruire nu au fost publicate.

Conform acestora aproximativ 40,8% din populația de peste 10 ani era absolventă a unei instituții de învățământ primar sau gimnazial, 42,8% a unei instituții de învățământ secundar superior (liceal 25,0%, profesional și de ucenici 17,8%), 4,8% a unei instituții de învățământ postliceal sau de maiștri și 8,7% ai unei instituții de învățământ superior. Aproximativ 3% din populația municipiului nu absolvice nici o școală, până la momemntul recensământului.

Tabelul nr. 13 - Distribuția populației de 10 ani și peste după nivelele instituției de învățământ absolvite – zona periurbană Suceava – Recensământul populației, locuințelor și gospodăriilor 2002

POPULATIA DE 10 ANI SI PESTE	POPULATIA DE 10 ANI SI PESTE DUPA NIVELUL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE											
	INVATAMANT SUPERIOR			INVATAMANT POSTLICEAL SI DE MAISTRI	INVATAMANT SECUNDAR					INVATAMANT PRIMAR	FARA SCOALA ABSOLVITA	NEDECLARAT
	TOTAL	DE LUNGA DURATA	DE SCURTA DURATA		TOTAL	SECUNDAR SUPERIOR			SECUNDAR INFERIOR (GIMNAZIAL)			
						TOTAL	LICEAL	PROFESIONAL SI DE UCENICI				
199592	17345	16458	887	9588	135287	85331	49817	35514	49956	31462	5882	28
100%	8.7%	94.9	5.1	4.8%	67.8%	63.1	58.4	41.6	36.9	15.8%	2.9%	0.0%

Sursa datelor: Recensământul populației și locuințelor 2002 – INSSE

Monitorizarea calității procesului educațional în unitățile școlare din municipiul Suceava și implementarea unor programe guvernamentale, ca factor de sprijin asupra procesului educațional, se face atât prin sistemul de învățământ preuniversitar, cât și universitar.

Sistemul de învățământ preuniversitar este structurat pe 4 niveluri (preșcolar, primar,

secundar și postliceal). La nivelul municipiului Suceava, acesta cuprinde atât învățământ preuniversitar de stat, cât și privat. În două unități de învățământ se asigură învățământul special.

La nivelul anului 2011, în municipiul Suceava, populația înscrisă într-o formă de învățământ era de 34235 înscriși, distribuiți astfel: 4022 – învățământ preșcolar, 8168 – învățământ primar și gimnazial, 11994 – învățământ liceal, 89 – învățământ profesional și de ucenici, 1620 – învățământ postliceal, 64 – învățământ de maiștri și 8278 învățământ superior. Rețeaua de învățământ cuprindea 41 de unități: 9 – învățământ preșcolar, 12 – învățământ primar și gimnazial, 16 – învățământ liceal, 3 unități de învățământ postliceal și o universitate. Numărul de unități școlare s-a redus în ansamblul perioadei 2007-2011, doar cu o unitate, iar aceasta datorită desființării unei școli de arte și meserii.

În perioada 2007-2011, populația școlară a zonei periurbane Suceava a scăzut cu aproximativ 10%. Pe nivele de învățământ, cele mai mari creșteri s-au înregistrat în învățământul pentru maiștri, unde numărul de elevi a crescut de 17 ori în ultimii cinci ani, în învățământul preșcolar (9,6%) și în învățământul postliceal, unde numărul elevilor a crescut cu aproximativ 6,8%.

Tabelul nr. 14 - Populația școlară pe niveluri de instruire, în municipiul Suceava (2005-2009)

Populația școlară pe niveluri de instruire	2000	2002	2009	2010	2011	% 2000-2011
Copii înscriși în gradinite	3650	3498	3777	3863	4022	10.2
Elevi înscriși în învățământul preuniversitar, din care:	26425	24906	22748	22470	21935	-17.0
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	14340	12542	8504	8392	8168	-43.0
Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	5948	4997	3991	3998	3959	-33.4
Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	8392	7545	4513	4394	4209	-49.8
Elevi înscriși în învățământul liceal	8167	9144	12335	12295	11994	46.9
Elevi înscriși în învățământ profesional și de ucenici	2412	2269	943	433	89	-96.3
Elevi înscriși în învățământul postliceal	1468	904	911	1295	1620	10.4
Elevi înscriși în învățământul de maiștri	38	47	55	55	64	68.4
Studenti înscriși	7072	8535	9796	9299	8278	17.1

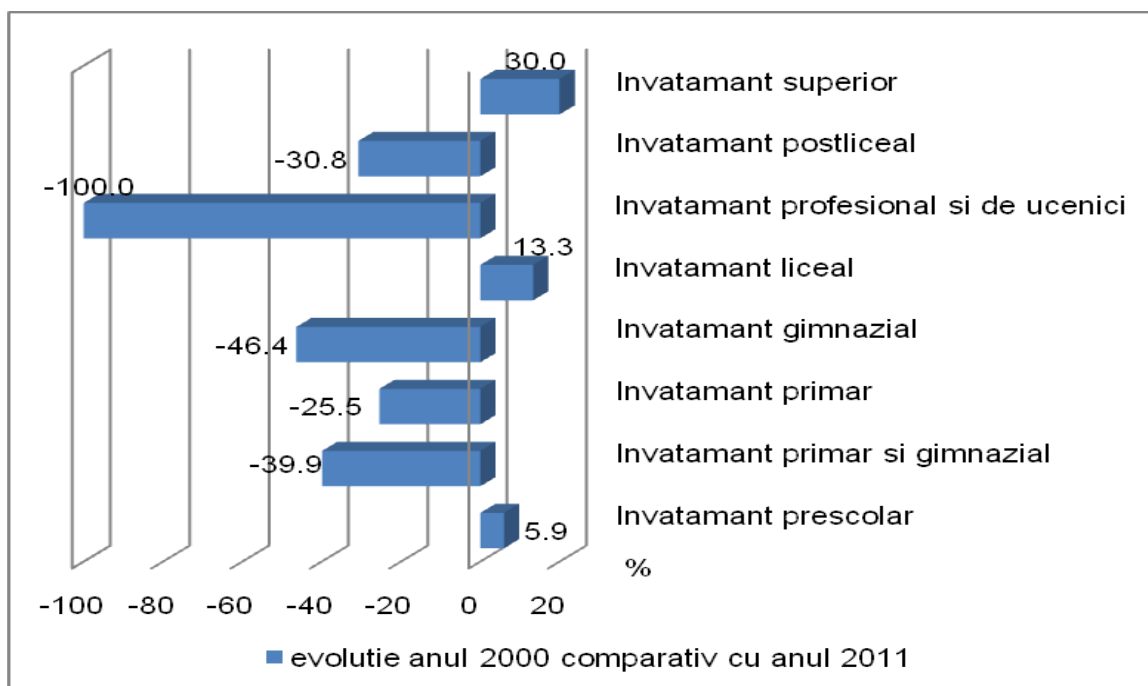
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

Populatia școlară pe niveluri de instruire	2000	2002	2009	2010	2011	% 2000-2011
Studenti inscisi - invatamant public	7072	8535	9796	9299	8278	17.1
Total inscisi	37147	36939	36321	35632	34235	-7.8%

Sursa: Baza TEMPO – Online, INSSE

Numărul elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial a cunoscut o scădere, determinată cel mai probabil reducerea efectivelor de populație școlară ca urmare a nivelelor scăzute ale natalității în ultima perioadă. Această reducere este consecința scăderii populației școlare, care la rândul său este determinată de reducerea semnificativă a efectivelor populației de vârstă școlară.

Figura nr. 10 - Evoluția numărului cadrelor didactice, pe niveluri de educație, în municipiul Suceava, în anul 2011, comparativ cu anul reper 2000 (100%)

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Evoluția numărului cadrelor didactice indică o diminuare a personalului didactic cu aproximativ 13% în perioada 2000-2011. Consecința reducerii populației școlare cuprinsă în învățământul primar și gimnazial este scăderea numărului de cadre didactice la acest nivel de instruire, care înregistrează totuși o pierdere mai mică față de nivelele superioare ale învățământului preuniversitar (vezi fig.11). Învățământul postliceal cunoaște cea mai drastică diminuare de personal specializat, fiind urmat de învățământul universitar. Singurul nivel de educație unde personalul didactic devine mai numeros este învățământul preșcolar, unde probabil solicitarea este orientată mai mult către sistemul privat.

Diminuarea personalului de specialitate, care instruește la un nivel superior potențiala forță de muncă a municipiului, constituie un semnal de alarmă asupra calității pregătirii profesionale oferite prin sistemul de învățământ existent.

Valoarea înregistrată a indicatorului „număr mediu de elevi pe cadru didactic” la nivelul mediului de rezidență urban din județul Suceava este similară mediei urbane naționale. Având în vedere că norma stabilită este de circa 15-16 elevi/cadru didactic și că la nivelul municipiului indicatorul are în 2009 valoarea 23, se confirmă necesitatea luării unor măsuri menite să îmbunătățească acest raport, a cărui valoare crescută indică o premisă de diminuare a calității actului de instruire.

Tabelul nr. 15 - Indicatori generali privind sistemul de învățământ urban (U), în anul 2011

Indicator general - 2011	Municipiul Suceava	Judet Suceava_U	Regiunea Nord-Est_U	România_U
Număr elevi / Cadru didactic	16	17	16	15
Număr elevi / Sală de clasă	29	29	25	28

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Analiza indicatorului număr elevi /sală de clasă indică pentru anul 2011 o valoare pentru zona studiată de 29 elevi, situată peste valoarea înregistrată la nivel urban național (28). Având în vedere că activitatea didactică poate fi organizată pe mai multe cicluri (schimburi), valoarea indicatorului nu relevă neapărat insuficiența spațiului, a sălilor de clasă, drept una dintre problemele care ar putea afecta procesul de învățământ. În funcție de situațiile punctuale, concrete ale unităților școlare din municipiu și de accesibilitatea elevilor, activitatea didactică poate fi reorganizată astfel încât „aglomerarea” într-o sală de clasă să permită desfășurarea normală a procesului de învățare. Astfel fiecare unitate școlară este obligată să optimizeze acest raport.

La nivelul anului 2011, în municipiul Suceava funcționa Universitatea Stefan cel Mare din Suceava (USV), care este una dintre cele mai dinamice universitati din Europa de Est oferind o educație universitară și post-universitară atractivă și de calitate. USV asigură un curriculum cuprinzător, cu mai mult de 100 de programe de studii la licență, masterat, doctorat și nivel post-doctoral pe diverse domenii: socio–umane tehnice, economice, științe ale naturii. Diversitatea instituțională reprezintă un atribut solid care oferă capacitatea de a răspunde unor cereri diverse impuse de o societate în continuă schimbare. Aceasta diversitate acoperă domeniul de studiu, nivelul de studiu, precum și competențele dezvoltate prin programele de studii.

Se poate constata că doar atelierele școlare devin mai numeroase în această perioadă, pentru că numărul de săli de clasă, laboratoare și de săli de gimnastică se diminuează în perioada 2009-2011. Este semnificativă dotarea școlilor cu PC-uri, al căror număr în doi ani scade cu peste 15%.

Infrastructura pentru educație a municipiului Suceava mai dispune de o serie de dotări prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 16 - Infrastructura învățământului în municipiul Suceava în perioada 2009 – 2011

Infrastructură învățământ	2002	2009	2010	2011	evolutie 2011/2009%
---------------------------	------	------	------	------	------------------------

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

Infrastructură învățământ	2002	2009	2010	2011	evolutie 2011/2009%
Săli de clasă și cabinete școlare	664	805	798	760	-5.6
Ateliere școlare	44	70	70	61	-12.9
Laboratoare școlare	206	254	267	282	11.0
PC-uri*		3747	4247	3152	-15.9
Săli de gimnastică*		30	29	27	-10.0
Terenuri de sport*		31	31	31	0.0
Bazine de înot*		1	2	2	100.0

* indicatori nou introduși în statistica oficială, Sursa datelor: Baza TEMPO-Online – INSSE

Este importantă totuși de făcut o evaluare a necesităților actuale privind dotările din unitățile de învățământ ale municipiului. Pentru a reorienta profesional resursele umane ale orașului este necesar să fie îndreptate către un învățământ profesional, postliceal și superior, orientat spre domenii diverse de interes, în special de servicii, pentru dezvoltarea locală.

3.3. Infrastructura pentru sănătate

Atunci când facem referire la calitatea vieții locuitorilor unei zone luăm în considerare și accesul acestora la serviciile de sănătate, dotarea localităților cu unități medicale și farmaceutice și asigurarea unor servicii minime de îngrijire a sănătății, precum și dotarea cu clădiri și aparatură medicală corespunzătoare a unităților sanitare.

La nivelul municipiului Suceava funcționează 2 unități spitalicești cu paturi, după cum urmează:

- Spitalul Județean Suceava – 1200 paturi
- Spitalul privat Bethesda – 48 paturi

Tabelul nr. 17 - Unitati sanitare pe categorii de unitati și forme de proprietate în municipiul Suceava, comparativ 2005 și 2009

Categorii de unitati sanitare	Forme de proprietate	2009	2011	evolutie 2011/2009 (%)
Spitale	Proprietate publica	1	1	0.0
	Proprietate privata	1	1	0.0
Societate medicala civila	Proprietate privata	0	1	
Societate civila medicala de specialitate	Proprietate publica	1	0	-100.0
	Proprietate privata	0	2	
Dispensare medicale	Proprietate publica	1	1	0.0
Cabinete medicale școlare	Proprietate publica	10	11	10.0
Cabinete medicale studentesti	Proprietate publica	1	1	0.0
Cabinete stomatologice	Proprietate publica	28	12	-57.1
	Proprietate privata	87	113	29.9
Laboratoare medicale	Proprietate publica	14	2	-85.7

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SUCEAVA

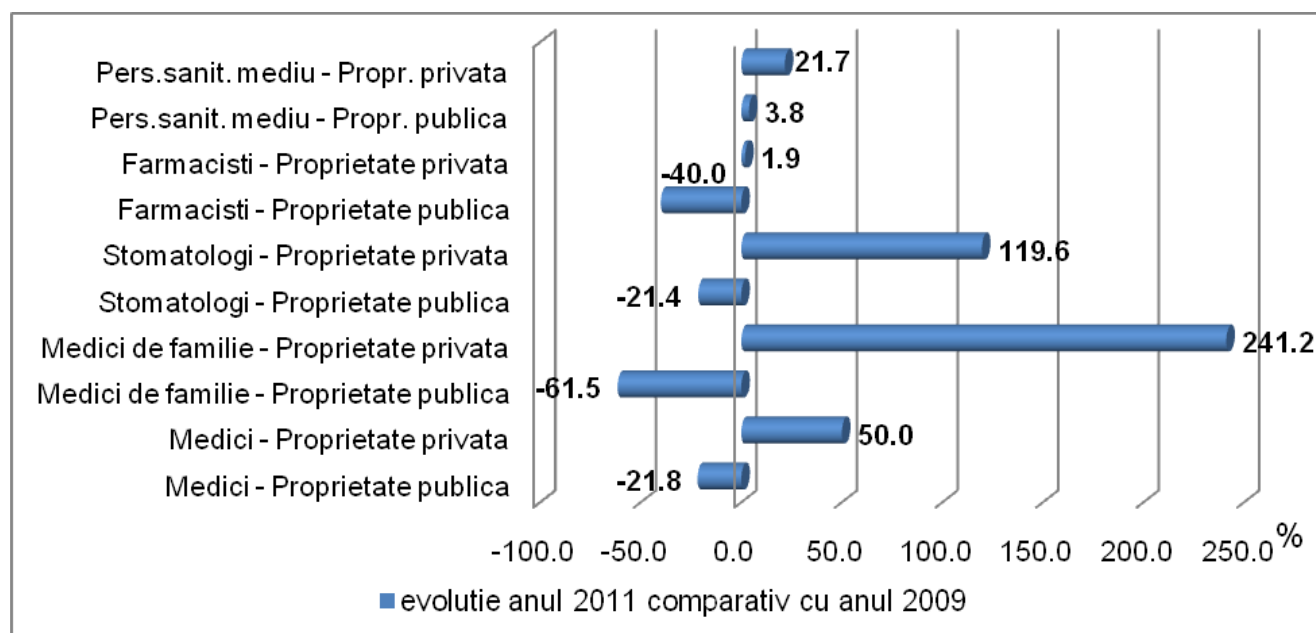
Categorii de unitati sanitare	Forme de proprietate	2009	2011	evolutie 2011/2009 (%)
	Proprietate privata	8	9	12.5
Crese	Proprietate publica	1	1	0.0
Farmacii	Proprietate publica	5	4	-20.0
	Proprietate privata	67	73	9.0
Puncte farmaceutice	Proprietate publica	1	1	0.0
	Proprietate privata	73	70	-4.1
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate publica	45	0	-100.0
	Proprietate privata	10	33	230.0
Depozite farmaceutice	Proprietate privata	5	4	-20.0
Centre medicale de specialitate	Proprietate publica	1	1	0.0
Cabinete medicale de medicina generala	Proprietate privata	10	7	-30.0
Cabinete medicale de familie	Proprietate publica	47	21	-55.3
	Proprietate privata	15	35	133.3
Ambulatorii de specialitate	Proprietate publica	1	1	0.0
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publica	1	1	0.0
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate publica	81	24	-70.4
	Proprietate privata	128	170	32.8
Centre de transfuzie	Proprietate publica	1	1	0.0
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publica	8	6	-25.0
	Proprietate privata	0	2	

Sursa datelor: Baza TEMPO-Online – INSSE

Numărul de paturi în spitale, inclusiv din centrele de sănătate, s-a diminuat în perioada 2009-2011 cu 2,5%, în timp ce în creșe numărul de paturi a staționat. Situația descrisă de tabelul de mai sus relevă dezvoltarea unui sector privat de sănătate, în special a laboratoarelor medicale, a cabinetelor medicale de familie și a cabinetelor de specialitate. Existența unor specialiști competenți și a unui personal mediu cu pregătire atât în domeniul medical, cât și în domenii conexe acestuia, crește capacitatea de rezolvare a unor probleme complexe medicale și de deservire a unui teritoriu vast din aria de influență a municipiului.

Figura nr. 11 - Evoluția numărului cadrelor medico-sanitare în municipiul Suceava, în anul 2011, comparativ cu anul reper 2009 (100%)

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Evoluția infrastructurii de sănătate către dezvoltarea mediului privat de servicii medicale este dublată de deplasarea specialiștilor și a cadrelor medico-sanitare în general către acest tip de sistem. În anul 2011, comparativ cu anul 2009, personalul sanitar mediu se dublează în volum în rețeaua privată de sănătate, iar medicii, farmaciștii și stomatologii părăsesc sistemul public de sănătate, în special medicii de familie (-46%). După medicii de familie, stomatologii sunt cei care se orientează preponderent către oferirea de servicii în sistem privat (119% mai mulți în 2011, comparativ cu anul 2009), însă este de remarcant prezența acestora semnificativă și în sistemul public de sănătate.

Gradul de dotare cu servicii medicale, asigurate de către un personal calificat, este în medie mai ridicat decât cel la nivel județean, având în vedere că în municipiu sunt concentrate unitățile medico sanitare cele mai importante din județ. De aceea, numărul locuitorilor ce revine la un medic este mult mai mic în municipiul Suceava decât media județeană, sau media regională a contextului suprateritorial (vezi tabelul de mai jos). Aceeași situație se observă și în cazul numărului de locuitori ce revine unui cadru sanitar mediu.

Tabelul nr. 18 - Indicatori generali privind sistemul de sănătate, în anul 2011

Zona de referință	Număr total medici	Număr cadre sanitare medii	Populație 2011	Nr. locuitori / medic	Nr. locuitori / cadru sanitar mediu
Municipiul Suceava	367	1540	106682	291	69
Judet Suceava	888	3318	708933	798	214
Regiunea Nord-Est	6765	20259	3695831	546	182
România	52541	125992	21354396	406	169

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Comparativ cu mediile regionale și chiar naționale, numărul de locuitori aferent unui cadru sanitar mediu este sub valorile acestora la nivelul municipiului Suceava, ceea ce relevă o mai bună asigurare cu personal medico-sanitar mediu, chiar dacă în formula de calcul se ia în considerare și personalul din sistemul privat. Concentrarea cadrelor sanitare meii în sistemul de sănătate privat poate atrage după sine o carență de personal mediu sanitar, în ultimii ani, în sistemul public. Lipsa cadrelor sanitare este însă mai accentuată în mediul rural, subliniind efectele negative asupra accesului populației la servicii medicale, dublate de slaba dotare cu unități sanitare în acest mediu de rezidență. Peste 90% din unitățile sanitare care oferă servicii de medicină primară, ambulatorii, spitalicești, de specialitate și stomatologice sunt situate în urbanul zonei periurbane Suceava, după cum arată analizele din studiul zonei periurbane, realizate recent.

Indicatorul număr de paturi la mia de locuitori ne oferă o imagine foarte bună asupra capacității de supraveghere medicală în interiorul unităților de sănătate – spitale, sanatorii sau preventorii, precum și capacitatea de tratare a pacienților cu nevoi de internare, dintr-un teritoriu, într-o unitate specializată. Valoarea acestuia pentru municipiul Suceava era în anul 2011 de 11,7 la mia de locuitori, mult mai ridicată față de media județului Suceava (4,2), dar și față de mediile contextului suprateritorial, ceea ce denotă că analizăm un municipiu, cu o extrem de importantă funcție de deservire teritorială pentru locuitorii zonei de influență.

Tabelul nr. 19 - Număr de paturi în spitale la mia de locuitori în anul 2011, în context suprateritorial

Zona de referință	Populație 2011	Număr paturi în spitale	Paturi la 1000 locuitori (‰)
Municipiul Suceava	106682	1248	11.7
Judet Suceava	708933	2943	4.2
Regiunea Nord-Est	3695831	19566	5.3
România	21354396	128216	6.0

Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE

Concentrarea unităților medico-sanitare din județ și a personalului medico-sanitar de specialitate, din diverse domenii medicale, în municipiul Suceava confirmă existența la nivelul municipiului Suceava a unei rețele spitalicești care acoperă în linii mari necesarul de servicii medicale pentru cetățenii municipiului, dar și pentru locuitorii din zona de influență a acestui important pol urban de dezvoltare.

Concluzii

Analizele realizate, privind structura demografică și a resurselor de muncă ale municipiului Suceava și ale zonei sale de influență, pun în evidență următoarele aspecte:

- pierdere demografică în perioada 1990 – 2010 de 1306 persoane, ceea ce reprezintă o scădere a volumului populației cu aproximativ 1,2 %;
- populația orașului scade mai lent decât populația județului Suceava în general, în intervalul 2002 – 2010, cu o diferență de 1,6 puncte procentuale (-2,8% comparativ cu -4,2%), ajungând în 2011 la 106682 locuitori stabili

- valoarea mare a densității, 2052 locuitori/km² în 2011, confirmă poziția municipiului în rețeaua națională de localități, ca localitate de rang II
- raportul de masculinitate are valoarea de 91,8 în 2010, fiind ușor inferior celui calculat pentru urbanul județului Suceava, care indica 91,6 bărbați la 100 de femei; se poate vorbi de o ușoară tendință de feminizare a populației
- instalarea în municipiul Suceava a unui proces de îmbătrânire demografică, cu pondere scăzută a populației tinere cu vârste cuprinse între 0 – 14 ani (11,8%) și pondere mai ridicată a populației vârstnice (13,7%), în anul 2010
- un aspect pozitiv – ușoară creștere a ponderii populației în vârstă de muncă la nivelul orașului, de la 74,2% în 2000 la 76,5% în 2010, însă în termeni evolutivi volumul acesteia se diminuează odată cu scăderea în general a populației
- rata de substituție are la 1 iulie 2010 o valoare de 0,93, care indică o carență în susținerea activităților economice. Dacă populația de 15-20 de ani scade în volum, iar cea de 55-59 ani crește, presiunea socială asupra populației active va crește
- sarcina socială a populației în vârstă de muncă a orașului este mai mică comparativ cu cea a populației din județul Suceava (434), raportul de dependență după vârstă la nivelul orașului pentru anul 2010 fiind de 342, mai mic decât în anii anteriori. Scăderea valorii raportului de dependență demografică în cei zece ani are loc pe seama scăderii numărului de copii, deoarece volumul de populație în vârstă de muncă scade, iar cel de populație vârstnică crește
- indicele vitalității populației are valoarea de 1,5 în anul 2000 și scade la 0,9 în anul 2010, fiind mult sub nivelul dorit de 1,5 care asigură înlocuirea generațiilor și sub nivelul mediilor urbane ale regiunii de Nord-Est și națională (care înregistrau pentru mediul urban în anul 2010 o valoare de 1,1)
- diversitate etnică, cu ponderi mai mari de români și de germani, comparativ cu structura etnică a județului Suceava, la ultimul recensământ al populației din 2011
- rata natalității avea în 2011 valoarea de 10,6‰, similară valorii medii urbane a județului, însă mai mare față de mediile regională și națională
- nupțialitatea scade constant și înregistrează în 2009 cea mai mică valoare din ultimii 20 de ani (6‰); nupțialitatea este semnificativ mai mare în orașul analizat (7,8‰) față de mediile urbane regională și națională, iar divorțialitatea ușor mai mare (2,3‰)
- rata mortalității avea valoarea de 7‰, fiind în ultimii cinci ani inferioară mediilor urbane regionale (9‰, în 2011) și naționale (10‰, în 2011)
- sporul natural a avut valori pozitive mult mai mari în municipiul Suceava 3,4‰, în timp ce la nivelul urbanului regional și național valoarea era mai mică; menținerea raporturilor actuale între componentele mișcării naturale reprezintă un atu al municipiului comparativ cu alte orașe ale țării
- rata migratorie are o valoare negativă la nivelul zonei de studiu (-6,4‰), mai mică

decât valorile sporului migratoriu din 2010 pentru mediul urban al regiunii Nord-Est (-1,6‰) și chiar al județului Suceava (0,2‰)

- sporul anual al orașului înregistrează în 2010 o valoare negativă (-2,3‰), mai mică decât în anii anteriori. Sporul anual la nivelul urbanului din județ era pozitivă, însă, spre deosebire de acesta, în municipiu valoarea negativă provine dintr-o rată de mortalitate mai mică și o rată migratorie mai accentuat negativă față de celelalte orașe ale județului
- numărul de salariați scade în anul 2004 cu 3,6% față de anul 2002, scădere care se accentuează în anul 2009, comparativ cu anul 2008. După 2004 numărul de salariați crește până în anul 2007, când scade iar, însă cea mai mare scădere a salariaților are loc pe intervalul 2003-2004. După anul 2008, scăderea salariaților a avut un ritm anual mediu de 4% până în anul 2011, când numărul acestora a scăzut sub 43 de mii.
- salariul mediu net lunar aferent județului Suceava, în anul 2011, a fost de 1136 lei, sub nivelul salariului mediu net regional (1255 lei) și național (1361 lei); cele mai mari valori medii lunare ale câștigului salarial net în anul 2011, din economia județului Suceava, erau înregistrate în activitățile de intermediari financiare și asigurări (2490 lei)
- șomajul crește la nivelul zonei studiate în perioada 2008-2010, cu valori peste media regională și națională, pentru mediul urban de rezidență; șomajul scade accentuat din aprilie 2010 până în aprilie 2011, cu reducerea aproape la jumătate a numărului de șomeri; crește accentuat din aprilie 2012 până în aprilie 2013 în întregul urban al județului Suceava, dar mai ales în municipiul Suceava
- monitorizarea calității procesului educațional în unitățile școlare din municipiul Suceava se face atât prin sistemul de învățământ preuniversitar, cât și universitar
- numărul mediu de elevi pe cadru didactic și numărul de elevi pe sală de clasă indică pentru anul 2011 valori pentru zona studiată peste valoarea medie înregistrată la nivel urban național
- dezvoltarea sectorului privat în domeniul sănătății
- un grad de dotare cu servicii medicale mai ridicat decât cel la nivel județean, și chiar regional, având în vedere că în municipiu sunt concentrate unitățile medico sanitare cele mai importante din județ

Toți acești indicatori reflectă prezența și manifestarea unor alterări ale structurilor demografice la nivelul municipiului, dar și anumite avantaje ale acestora. Dacă infrastructura de învățământ trebuie îmbunătățită ca nivel de dotare, cea de sănătate prezintă o diminuare a resursei umane în domeniu medical, mai ales pentru sistemul public de sănătate. O parte din instituțiile de învățământ mai necesită lucrări de reabilitare, de îmbunătățire a sistemului termic, reabilitare sau construire de spații destinate activităților sportive sau culturale, dotarea laboratoarelor și atelierelor. Se impune modernizarea acestor infrastructuri fie prin alocări bugetare, fie prin atragerea de investiții ori proiecte finanțate din fonduri structurale.

Valoarea ridicată a ratei șomajului în sectorul secundar, prin restructurarea unor

industrii, corelată cu diminuarea numărului mediu de salariați în ultimii ani a demonstrat necesitatea inițierii unor programe de formare și reorientare profesională în domenii solicitate pe piață, spre exemplu în servicii, mai ales dacă se dorește dezvoltarea municipiului ca centru de deservire teritorială și ca pol urban de creștere.

Capitolul IV. PROGNOZA DEMOGRAFICĂ

Evoluția populației este influențată de o serie de factori care pot fi grupați în trei categorii principale: elemente demografice – posibilitățile de creștere naturală a populației funcție de evoluția contingentului fertil și de evoluția probabilă a indicilor de natalitate, de numărul populației vârstnice și evoluția probabilă a mortalității, de comportamentul specific al femeilor față de natalitate, de numărul de copii dorit etc.; posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de creat, veniturile potențiale pe care le pot oferi acestea; gradul de atractivitate al orașului ca o consecință directă a numărului și calității dotărilor publice, condițiilor de locuit, gradului de echipare edilitară a localității.

Raportat la elementele descrise mai sus prognoza demografică pentru orașul Luduș a fost realizată dintr-o perspectivă tendențială care presupune variația mortalității, fertilității și migrației, în sensul menținerii aceluiași tendințe specifice perioadei 2004 – 2011. Prognoza demografică realizată pe grupe mari de vârstă, în această variantă, pentru orașul studiat este redată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 20 - Estimarea structurii pe vârste a populației municipiului Suceava - 3 variante de evoluție

Varianta medie

Populația 0 – 14 ani			Populația 15 – 64 ani			Populația 65 ani și peste			Total	
2011	2025	2050	2011	2025	2050	2011	2025	2050	2025	2050
15560	8188	5347	81136	78083	67724	9986	13580	16040	99851	89111

Varianta optimistă

Populația 0 – 14 ani			Populația 15 – 64 ani			Populația 65 ani și peste			Total	
2011	2025	2050	2011	2025	2050	2011	2025	2050	2025	2050
15560	8586	6078	81136	81883	76991	9986	14241	18234	104710	101303

Varianta pesimistă

Populația 0 – 14 ani			Populația 15 – 64 ani			Populația 65 ani și peste			Total	
2011	2025	2050	2011	2025	2050	2011	2025	2050	2025	2050
15560	7973	4878	81136	76037	61794	9986	13224	14635	97234	81307

După cum se observă populația totală a orașului va scădea în varianta medie, până în 2025, cu 11,6% față de anul 2011 și cu 35,3% până în anul 2050. Dacă se păstrează trendurile demografice din ultimii ani, în toate variantele de prognoză populația din Suceava scade (vezi figura 12), dar cea mai mică scădere se va înregistra în varianta optimistă în orizontul anului 2025, când va ajunge la 104710 locuitori, iar scăderea ar fi de maxim 3,4% .

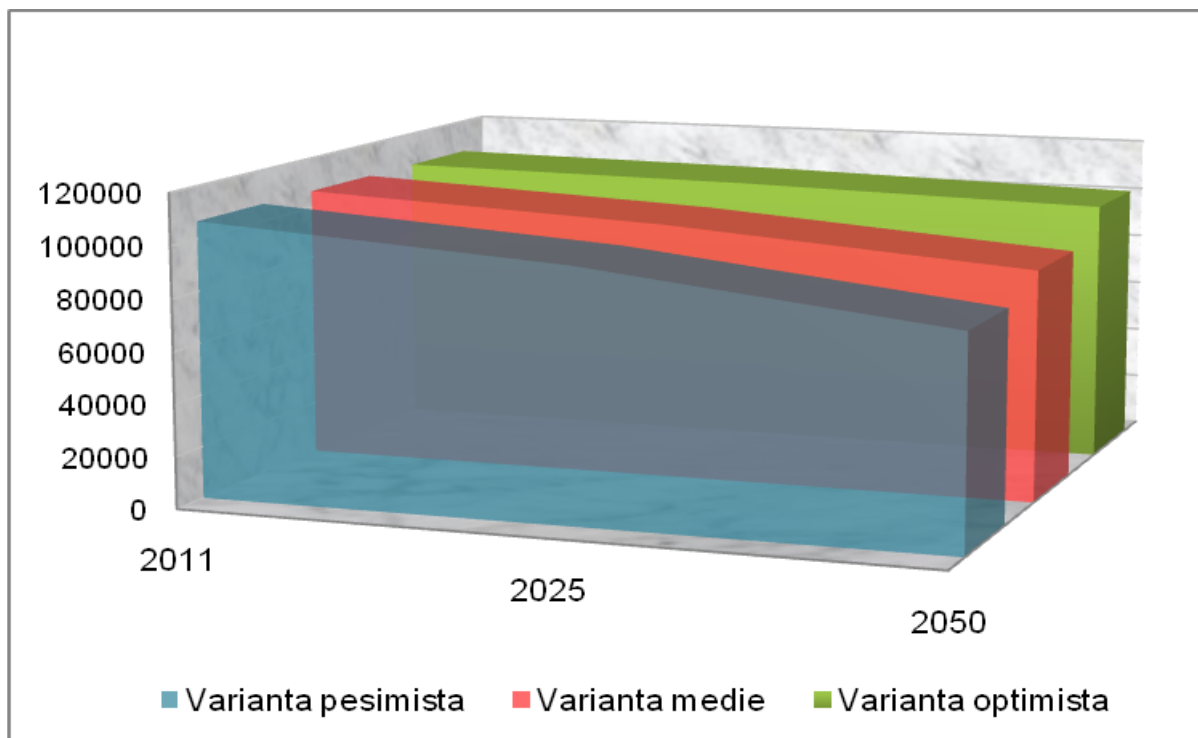

Cea mai accentuată scădere de populație ar avea loc după scenariul pesimist evolutiv pentru anul 2050, când scăderea s-ar situa în jurul valorii de 42% față de anul reper 2011. Această scădere accentuată se datorează reducerii numărului de copii corelată cu accelerarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

Până în anul 2025, în toate variantele prognozate, se constată o scădere a populației tinere 0-14 ani între 53-55% și o creștere a populației în vârstă de peste 65 de ani între 17-20%. Această scădere a populației tinere se datorează unui nivel redus al fertilității, prin care generația de părinți este înlocuită doar parțial, și ratelor de mortalitate superioare natalității, explicabile prin numărul din ce în ce mai mare de bătrâni comparativ cu cel al copiilor. Scăderea populației tinere se va resimți pe piața forței de muncă, populația cu vârste între 15-64 ani fiind diminuată în toate scenariile. Deoarece populația tânără reprezintă un potențial pentru dezvoltarea unei anumite zone, ponderea scăzută a acesteia poate reprezenta un factor restrictiv al dezvoltării. Totodată o scădere în viitor a ponderii populației tinere ar necesita o reorganizare a distribuției unităților de învățământ, de cultură, ceea ce s-a și întâmplat în unele unități administrativ teritoriale.

Aceste analize surprind o serie de fenomene demografice negative care ar putea afecta evoluția populației orașului Suceava în perioada prognozată. Cele mai importante sunt: scăderea ponderii populației tinere și accelerarea procesului de îmbătrânire demografică. Măsurile destinate reducerii fenomenelor demografice negative trebuie să se bazeze stimularea natalității și pe relansarea economică.

Figura nr. 12 - Evoluția proiectată a populației municipiului Suceava până în anul 2050

Sursa primară de date: INSSE, Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2050

Creșterea populației în vârstă de 65 de ani și peste conduce la nevoi ridicate în ceea ce privesc serviciile de sănătate și asistență socială și la creșterea cheltuielilor sociale datorită

presiunii acestei categorii de populație asupra populației active.

Acest fapt susține necesitatea luării unor măsuri care să aibă ca scopuri finale îmbunătățirea potențialului demografic, dezvoltarea resurselor umane și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă:

- susținerea natalității prin flexibilizarea oportunităților pe care le au femeile tinere de a se dezvolta profesional, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii și de naștere și creștere a copiilor,
- facilități economico-financiare și privind locuirea acordate tinerelor familii,
- creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor oferite familiilor tinere,
- asigurarea accesului la servicii de sănătate de calitate și dezvoltarea serviciilor de asistență socială,
- stimularea încadrării în muncă a tinerilor,
- diversificarea ofertei de locuri de muncă, a activităților economice și instituirea unor programe de formare și reconversie profesională,
- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin dezvoltarea unor programe destinate tinerilor, femeilor și șomerilor,
- îmbunătățirea nivelului de instruire și a abilităților profesionale și tehnice în vederea asigurării unei forțe de muncă adaptabilă la cerințele pieței,
- promovarea antreprenoriatului prin furnizarea de sprijin pentru persoanele care încep să administreze o afacere.

BIBLIOGRAFIE

Dobrotă, Niță (coord.), 1999, **Dicționar economic**, Ed. Economică

Sandu, Dumitru (coord.), 2006, studiul **Locuirea temporară în străinătate. Migrația economică a românilor: 1990-2006**, București, Fundația pentru o Societate Deschisă

Trebici, Vladimir, 1975, **Mică enciclopedie de demografie**, București, Editura Științifică și Enciclopedică

***, 2007, *Strategia de dezvoltare durabilă a Municipiului Suceava 2008-2013*.

***, 2009, *Planul integrat de dezvoltare urbană a Municipiului Suceava*.

www.mdr.ro